

**Uchwała nr XXXVIII/346/2014
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 28 marca 2014 roku**

w sprawie uchwalenia programu – Gminna Strategia Rozwiązywania
Problemów Społecznych 2014 - 2018

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2013 roku, poz. 594 z późniejszymi zmianami) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 i ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (t.j. 2013 roku poz. 182 z póź. zmianami.) Rada Miejska w Chmielniku uchwała co następuje:

§ 1.

Uchwała się dla Gminy Chmielnik program p.n. „Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2014 – 2018”, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się:

- Burmistrzowi Miasta i Gminy Chmielnik,
- Kierownikowi Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielniku.

§ 3.

Sprawozdania z realizacji strategii będą przedkładane Radzie Miejskiej wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu.

§ 4.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Chmielniku

Marianna Wira
Marianna Wira

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXVIII/346/2014
Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 28 marca 2014r.

Ustawa z dnia 12 marca 2004r. – o pomocy społecznej, w zapisach art. 17 ust. 1 pkt 1 zobowiązał gminy do opracowywania a następnie do realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych- jako zadanie własne.

Niniejszy program (strategia) został opracowany przez pracowników samorządowych. Program składa się z 6. części:

Część I – dotyczy charakterystyki gminy Chmielnik.

Część II- dotyczy diagnozy problemów społecznych oraz traktuje o formach i zadaniach, których realizacja przez określone podmioty spowoduje likwidację lub zminimalizuje występujące w gminie problemy społeczne.

Część III – dotyczy ochrony zdrowia i opieki medycznej w ramach publicznej służby zdrowia.

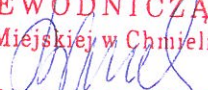
Część IV – dotyczy edukacji.

Część V – traktuje o misjach i celach strategicznych.

Część VI – Analiza SWOT: mocne i słabe strony.

Realizacja przyjętych zadań będzie konkretyzowana w poszczególnych rocznych budżetach gminy lub poszczególnych programach.

Jednostką organizacyjną gminy jako wiodącą jest Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Chmielniku

Marianna Wira

Załącznik
do uchwały Nr XXXVIII/346/2014
Rady Miejskiej w Chmielniku
z dnia 28 marca 2014r.

STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
dla Gminy Chmielnik
na lata 2014-2018

Chmielnik 2014

Spis treści

WSTĘP.....	4
Część I. Charakterystyka gminy.....	7
Rozdział I. Gmina Chmielnik.....	7
Rozdział II. Struktura ludności.....	10
Część II. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Chmielnik.....	12
Rozdział I. Problemy Gminy Chmielnik i ich ograniczanie przez pomoc społeczną.....	12
1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku.....	12
2. Bezrobocie.....	21
3. Starość – marginalizacja osób starszych.....	23
4. Osoby niepełnosprawne intelektualnie.....	25
5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.....	25
5.1. Pomoc dla rodzin i dzieci.....	26
5.2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego.....	27
5.3. Wprowadzenie funkcji asystenta rodziny.....	30
6. Harmonogram działań.....	31
7. Niepełnosprawność.....	33
7.1. Osoby niepełnosprawne w mieście i gminie Chmielnik w 2011 roku.....	34
7.2. Rodzina z osobą niepełnosprawną.....	36
7.3. Opieka zdrowotna i rehabilitacja.....	38
7.4. Kultura i sport.....	38
7.5. Dostępność środowiska dla osób niepełnosprawnych.....	40
7.6. Rekomendacje i harmonogram działania.....	41
8. Uzależnienia.....	43
8.1. Metryka gminy.....	44
8.2. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.....	46
8.3. Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Gminie Chmielnik.....	48
8.4. Działania gminy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami.....	52
Rozdział II. Zasoby mieszkaniowe.....	54
1. Infrastruktura mieszkaniowa w Gminie Chmielnik.....	54
Część III. Ochrona zdrowia w ramach publicznej służby zdrowia.....	57
Część IV. Edukacja.....	66

1. Szkoły i placówki.....	66
2. Dzieci posiadające specjalne potrzeby edukacyjne.....	68
3. Infrastruktura.....	70
4. Nauczyciele.....	71
5. Zajęcia pozalekcyjne w szkołach i placówkach.....	73
6. Cele strategii	76
7. Harmonogram działań.....	77
Część V. Misja i cele strategiczne	81
Część VI. Analiza SWOT.....	82
ZAKOŃCZENIE.....	83

WSTĘP

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej jak i na poziomie rodziny czy jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form pomocy wymaga profesjonalnego i systematycznego diagnozowania problemów społecznych w skali gminy i miasta.

Diagnoza problemów społecznych występujących na terenie gminy Chmielnik została sporządzona w oparciu o dane będące w dyspozycji Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielniku uzyskane w toku bieżącej jego działalności, dane uzyskane z Urzędu Statystycznego w Kielcach, Powiatowego Urzędu Pracy w Kielcach, instytucji i organizacji współpracujących z Ośrodkiem.

Dopełnieniem zebranych danych było wykorzystanie wszelkich materiałów i źródeł o tematyce socjologicznej i psychologicznej będące w posiadaniu jednostek organizacyjnych gminy, zajmujących się problemami społecznymi lokalnej społeczności i środowiska.

W oparciu o diagnozę została opracowana gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych na najbliższe lata, która jest rozwinięciem działań oraz założeń programowych w sferze pomocy społecznej w Chmielniku realizowanych od 1990 roku przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Aktualnie Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej wdraża do realizacji model pracy nastawiony na wzmocnienie postaw aktywnych oraz wspieranie osób i rodzin zgłaszających się z prośbą o pomoc w rozwiązywaniu problemów. Jest to możliwe dzięki rozwojowi różnego rodzaju usług dla różnych grup świadczeniobiorców, poradnictwa, terapii i wyspecjalizowanej pracy socjalnej.

Systemowe podejście do rodziny powoduje, że dysfunkcje mające w niej miejsce nie są traktowane jako izolowane zjawiska dotyczące pojedynczych osób. Stąd pomimo wielu różnych form pomocy skierowanych bezpośrednio na jednostkę podejmuje się także pracę z całą rodziną, gdyż zmiany w jej funkcjonowaniu stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się podopiecznymi pomocy społecznej.

Działania OPS w Chmielniku mają na celu nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji bytowej świadczeniobiorców pomocy społecznej, lecz także usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej.

Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami

działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: oświata, polityka zdrowotna, pomoc niepełnosprawnym, zapobieganie wykluczeniu społecznemu.

Osiągnięcie określonych celów będzie wymagało ścisłej współpracy licznych podmiotów społecznych. Bez wątpienia, dużą pomocą będzie możliwość skorzystania z doświadczeń i wsparcia materialnego Unii Europejskiej.

Każde opracowanie teoretycznie obarczone jest ryzykiem wystąpienia ewentualnych błędów. Ich źródłem są zmieniające się warunki społeczno-ekonomiczne lub fałszywa diagnoza.

Działania będą kierowane głównie do środowisk, które pozostają na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Zgodnie z narodową Strategią Integracji Społecznej, pod pojęciem wykluczenia należy rozumieć: brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich. Są to między innymi: publiczna edukacja, pośrednictwo pracy, ochrona pracy, transport publiczny i publiczny sektor mieszkaniowy, administracja publiczna, sektor pozarządowy i organizacje społeczne, rynek pracy, rynek dóbr konsumenckich, rynek usług telekomunikacyjnych, bankowych i innych, prywatna własność i przedsiębiorczość.

Do najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia społecznego należy zaliczyć rodziny, w których występują:

- trudności wychowawcze z dziećmi ze środowisk zaniedbanych,
- osoby psychicznie chore,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- osoby długotrwale bezrobotne,
- osoby niepełnosprawne i przewlekle chore,
- starsze osoby samotne,
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
- przemoc fizyczna i psychiczna,
- niewydolność wychowawcza,
- osoby uzależnione od alkoholu, narkotyków i innych uzależnień.

Wspierane przez pracowników pomocy społecznej osoby i rodziny, przy równoczesnej pomocy materialnej, podejmują próby rozwiązywania problemów, których o własnych siłach nie byłyby w stanie przezwyciężyć.

Rozwiązywanie problemów społecznych stanowi jedno z najważniejszych zadań administracji publicznej wszystkich szczebli. Działania w obszarze polityki społecznej

powinny być realizowane w ramach zintegrowanego systemu, w którym równorzędnym partnerem administracji zostałyby organizacje i instytucje należące do różnych sektorów życia publicznego.

Rzetelna diagnoza rzeczywistych potrzeb społeczności lokalnej oraz długofalowy plan działania jest niezbędnym warunkiem efektywnej realizacji polityki społecznej na terenie Gminy Chmielnik.

Opracowanie i przyjęcie do realizacji niniejszej strategii jest wypełnieniem ustawowego obowiązku ustalonego Ustawą z dnia 12 marca 2004 roku – o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz. 593). Ustawa ta nałożyła na gminy opracowanie i realizację gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Część I. Charakterystyka gminy

Rozdział I. Gmina Chmielnik

Gmina Chmielnik położona jest w środkowowschodniej części województwa świętokrzyskiego. W jego strukturze stanowi jednostkę administracyjną powiatu kieleckiego. Według podziału administracyjnego gmina Chmielnik jest najbardziej wysuniętą na południe gminą powiatu kieleckiego. Od północy(N) graniczy z dwiema gminami Morawicą i Pierzchnicą, od południa (S) z gminą Busko-Zdrój, od wschodu (E) z gminą Gnojno, a od zachodu (W) z gminą Pińczów i Kije.

Obecnie Chmielnik to nazwa topograficzna, związana z kulturą agrarną i oznacza miejsce uprawy chmielu niezbędnego przy warzeniu piwa. W zapisach źródłowych notowana jest ona w postaciach: *Chmielik*, *Chmelik*, *Chmelick*, *Chmyelik*, *Chmyelyk*, *Chmyelnik* i ostatecznie **Chmielnik**.

Gmina Chmielnik zajmuje obszar o powierzchni ok. 143 km², w jej skład wchodzi miasto Chmielnik i 25 sołectw. Teren gminy jest stykiem Gór Świętokrzyskich, Pogórza Szydłowskiego (część północno-środkowa gminy) i Niecki Nidziańskiej (część południowa). Według stanu na dzień 31.12.2013 r. ludność gminy liczy 11 549 mieszkańców, w tym w mieście 3 932, w sołectwach 7 617 mieszkańców.

W Chmielniku krzyżują się ważne szlaki komunikacyjne: z północnego zachodu na południowy wschód biegnie przez gminę droga krajowa nr 73 relacji Kielce – Tarnów, ze wschodu na zachód droga krajowa nr 78 Chmielnik – Jędrzejów oraz z zachodu na wschód droga wojewódzka nr 765 relacji Chmielnik- Staszów- Osiek. Położenie tych dróg ma dla gminy duże znaczenie ekonomiczne i turystyczne, gdyż istnieje dosyć dobre połączenie drogowie z takimi miastami jak: Kielce (33 km), Busko-Zdrój (17), Warszawa (213,5 km), Tarnów (88 km), Kraków (105 km), Łódź (182 km), Katowice (153 km), Częstochowa (132 km), Lublin (190 km), Rzeszów (140 km). Na terenie Gminy istnieje również dosyć gęsta sieć dróg lokalnych, które łączą okoliczne wsie z miastem Chmielnik.

Gmina Chmielnik położona jest na obszarze o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych, co potwierdza objęcie znacznej jej części dwiema formami ochrony przyrody: parkiem krajobrazowym i obszarem chronionego krajobrazu. Fragment południowo-zachodniej części gminy znajduje się w granicach Szanieckiego Parku Krajobrazowego oraz otuliny Nadnidziańskiego Parku Krajobrazowego. Cały wschodni obszar gminy oraz jej

północno–zachodnia część położona jest w granicach Chmielnicko–Szydłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Atrakcyjność turystyczną gminy podnoszą zabytki architektury i budownictwa. W samym Chmielniku znajduje się m.in. kościół p.w. Św. Trójcy z XIV wieku, kościół parafialny z XVIII wieku czy murowana synagoga z XVII wieku. W okolicznych miejscowościach przetrwało wiele zabytkowych budowli, wśród nich sanktuarium Matki Bożej Loretańskiej z klasztornym zespołem pobernardyńskim z XVII wieku w Piotrkowicach, pozostałość zespołu pałacowego Tarnowskich w Tarnoskale, ruiny klasycystycznego pałacu w Śladkowie Dużym, zespół podworski w Łagiewnikach czy ruiny pałacu w Lubani.

W 2013 roku powstało wyjątkowe muzeum Świętokrzyski Sztetl. Jest unikatową placówką zarówno pod względem funkcji, jak i formy architektonicznej. Muzeum ma upamiętniać kulturę Żydów, którzy niegdyś licznie zamieszkiwali te okolice. Świętokrzyski Sztetl - to pieczołowicie odnowiona zabytkowa, XVII-wieczna synagoga, do wnętrza której wstawiono zaprojektowaną przez Mirosława Nizio szklaną bimę (to przykryte baldachimem podwyższenie na środku synagogi, z którego odczytywane były wersy Tor). Ten niezwykle obiekt (rekonstrukcja autentycznej bimy, jednak powtórzona w szkłe) jest tylko jednym z elementów multimedialnej ekspozycji w muzeum, które poza prezentowaniem zachowanych pamiątek ma też edukować oraz animować życie kulturalne w całym regionie. Większa część inwestycji została pokryta z dotacji Unii Europejskiej.

Chmielnik jest gminą rolniczo-przemysłową. Zdecydowana większość mieszkańców utrzymuje się z pracy w rolnictwie. Na terenie gminy występują gleby różnych klas bonitacyjnych od bardzo żyznych (kl. I i II) do gleb klasy VI praktycznie nie przydatnych dla produkcji rolnej. Gmina Chmielnik ma niewielki przemysł spożywczy (m.in. mleczarnia), drzewny (tartaki) i materiałów budowlanych (m.in. wytwórnia mieszanek mineralno–bitumicznych do budowy dróg). Podmioty gospodarcze działające na terenie gminy to zarówno małe rodzinne przedsiębiorstwa, jak i przemysł wydobywczy, czy przetwórcie płodów rolnych (młyn, masarnia, piekarnie).

W okresie transformacji na terenie gminy zlikwidowane zostały zakłady przemysłowe: Zakłady Dziewiarskie „Elekta”, filia Fabryki Maszyn Pralniczych „PRAMA”, Dobropasz grupa Rolimpex Sp. Z O. O oddział Chmielnik oraz Spółdzielcza Wytwórnia Pasz. Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska” znacznie ograniczyła swoją działalność w sferze handlu i usług. Fakt ten niekorzystnie wpłynął na poziom życia mieszkańców gminy. Władze samorządowe podejmowały szereg inicjatyw w celu poprawy sytuacji na rynku pracy poprzez organizowanie robót publicznych i prac interwencyjnych. Osoby bezrobotne zatrudniane były

okresowo do realizacji zadań inwestycyjnych i remontowych na terenie gminy. Zaczęła się rozwijać drobna przedsiębiorczość, głównie w sferze handlu i usług, a na terenach wiejskich agroturystyka. Pojawienie się ogólnoświatowego kryzysu oraz spowolnienie rozwoju gospodarczego Polski wpłynęło na wzrost bezrobocia i zwiększenie się liczby osób poszukujących pracy z terenu gminy Chmielnik.

Rozdział II. Struktura ludności

Niniejszy rozdział traktuje o mieszkańcach gminy, ich strukturze wiekowej i ekonomicznej oraz o stanie i możliwościach obsługi społeczeństwa przez podmioty gospodarcze i inne instytucje powołane dla realizacji jego potrzeb.

Gmina Chmielnik jest gminą miejsko-wiejską liczy **11 549** mieszkańców. Zajmuje powierzchnię **14 213** hektarów, z tego miasto Chmielnik **780** ha, a tereny wiejskie **13 433** ha.

Składa się z miasta Chmielnik, które liczy **3 932** mieszkańców i **25** sołectw, w których mieszka **7 617** osób.

Przyrost naturalny w gminie jest ujemny. Od kilku lat wykazuje tendencje spadkową tzn. więcej umiera niż się rodzi.

ROK	URODZENIA	ZGONY
2009	123	123
2010	115	150
2011	144	133
RAZEM	382	406

(źródło: dane UMiG)

Struktura wiekowa mieszkańców gminy w rozdziale na miasto i sołectwa nie wykazuje znacznego zróżnicowania.

Szczegółowo kształtuje się następująco:

	MIASTO	SOŁECTWA
w wieku przedprodukcyjnym	707	1501
w wieku produkcyjnym	2462	4740
w wieku poprodukcyjnym	763	1376
RAZEM	3932	7617

(źródło: dane UMiG)

Dokonując analizy przedłożonych wyżej liczb należy stwierdzić, że struktura wiekowa miasta i sołectw jest ze sobą zbieżna.

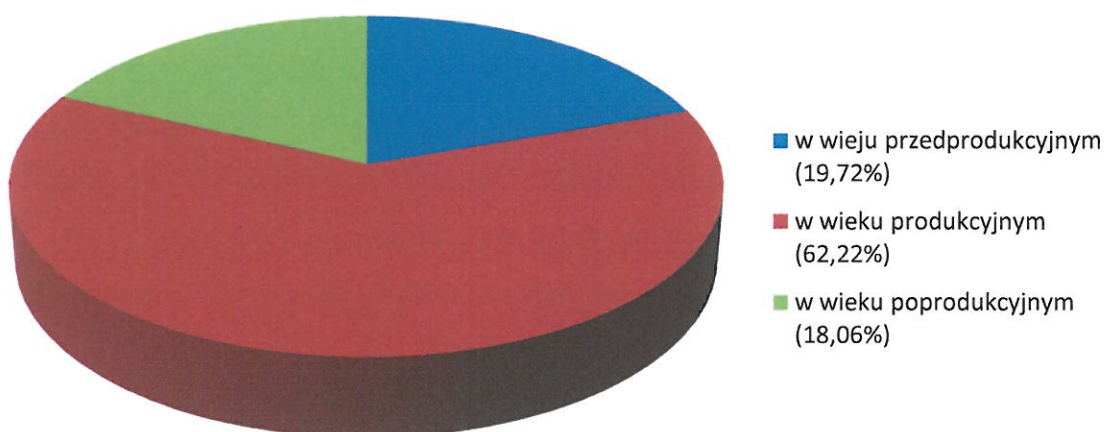
Populacja mieszkańców Chmielnika w poszczególnych grupach wiekowych przedstawia się następująco:

- w wieku przedprodukcyjnym - mężczyźni i kobiety w wieku 0 – 17 lat: 707 osób tj. 17, 98 % mieszkańców miasta;
- w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku 18 – 64 lata, kobiety w wieku 18 – 59: **2462** osoby tj. **62, 61** % mieszkańców miasta;
- w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej: **763** osób tj. **19, 40** % mieszkańców miasta.

Populacja mieszkańców sołectw w poszczególnych grupach wiekowych przedstawia się następująco:

- w wieku przedprodukcyjnym - mężczyźni i kobiety w wieku 0 – 17 lat: 1 501 osób tj. 19,70 % mieszkańców mieszkających w sołectwach;
- w wieku produkcyjnym – mężczyźni w wieku 18 – 64 lata, kobiety w wieku 18 – 59: 4 740 osób tj. 62,22 % mieszkańców mieszkających w sołectwach;
- w wieku poprodukcyjnym – mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej: 1 376 osób tj. 18,06 % mieszkańców mieszkających w sołectwach.

Struktura mieszkańców gminy Chmielnik

(źródło: opracowanie M-GOPS)

Z powyższego wykresu wynika, że dominującą grupą są osoby w wieku produkcyjnym, na kolejnym miejscu znajdują się osoby w wieku przedprodukcyjnym (przyjęto, że są to osoby do 18 roku życia), najmniejszy odsetek osób jest w wieku poprodukcyjnym.

Oznacza to, że gminę Chmielnik można uznać za gminę raczej ludzi młodych, stanowią oni bowiem 81,47 % całej populacji.

Część II. Diagnoza sytuacji społecznej w Gminie Chmielnik

Rozdział I. Problemy Gminy Chmielnik i ich ograniczanie przez pomoc społeczną

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie krytycznych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie samodzielnie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ona osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia podstawowych potrzeb i umożliwia im życie w godnych warunkach.

Zadaniem pomocy społecznej jest zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym, poprzez udzielanie wsparcia, podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem społecznym.

Pomoc społeczna uzupełnia system polityki społecznej. Jest to ostatnie ogniwo zabezpieczenia społecznego.

Zadania z zakresu pomocy społecznej realizuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: (art. 17 ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. Nr 64 poz. 593)

- 1) opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja rodzin z grup szczególnie ryzyka;
- 2) sporządzanie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- 3) udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- 5) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- 6) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;

- 7) przyznawanie i wypłacanie zasiłków na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 8) opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- 9) praca socjalna;
- 10) organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 11) prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo- wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- 12) tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- 13) dożywianie dzieci;
- 14) sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- 15) kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- 16) sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- 17) pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- 18) utworzenie i utrzymanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

Do zadań własnych gminy należy:

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- 2) przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- 3) prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowania do nich osób wymagających opieki;
- 4) podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy (art. 18 ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. Nr 64 poz. 593):

- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- 2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia;
- 3) organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową i ekologiczną;
- 5) prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- 6) realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu (art. 7 ustawy o pomocy społecznej, Dz. U. 64 poz. 593):

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezdomności,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej i ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych,
- brak umiejętności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Prawo do świadczeń finansowych z pomocy społecznej osoba lub rodzina nabywa gdy dochód miesięczny netto nie przekracza kryterium dochodowego (dla osoby samotnej – **542 zł.**, dla osoby w rodzinie – **456 zł.**) przy jednoczesnym wystąpieniu jednego z powodów wymienionych w art. 7 lub innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy

społecznej (kwoty kryterium dochodowego podlegają waloryzacji, w/w kwoty to stan na dzień 01.10.2012r.).

Planując działania w zakresie pomocy społecznej na terenie gminy należy brać pod uwagę n/w czynniki:

- zgodność działań z długoletnimi planami rozwoju gminy,
- możliwości finansowe gminy w zakresie realizacji zadań lokalnej polityki społecznej,
- bezrobocie,
- strukturę ludności

Ośrodek Pomocy Społecznej podejmuje działania w oparciu o diagnozy indywidualne oraz poszczególnych grup środowiskowych.

Wyłączając zadania zlecone, na które OPS otrzymuje środki finansowe z budżetu państwa, realizacja pozostałych zadań ściśle zależy od środków finansowych przeznaczonych na ten cel przez Gminę. Rozwiązywanie problemów społecznych wymaga znacznych środków finansowych.

Zadania realizowane przez pomoc społeczną finansowane są z budżetu wojewody – zadania zlecone oraz ze środków własnych gminy – zadania realizowane przez gminę.

Tabela 1. Budżet OPS w latach 2009 – 2013

Lp	Budżet	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Ogółem	5503 040,57	6164 094, 92	6831 052, 43	7100 000, 33	7334 317, 38
2.	Zadania zlecone	3938 510,21	4238 399, 63	4727 786, 93	4919 490, 39	4878 125, 89
3.	Zadania własne	1564 530,36	1925 695, 29	2103 265, 50	2180 509, 94	2456 191, 49

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Tabela 2. Środki otrzymane z EFS w latach 2009 – 2013

Lp	Budżet	2009	2010	2011	2012	2013
1.	Ogółem	221 667, 54	217 325, 23	219 749, 50	190 680, 72	194 182, 82

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Od 2009 roku na realizację świadczeń rodzinnych przeznaczone zostały niżej wymienione kwoty:

rok 2009 – 3 544 860 zł.,

rok 2010 – 4 043 487 zł.,

rok 2011 – 4 229 541 zł.,

rok 2012 - 4 464 029 zł.,

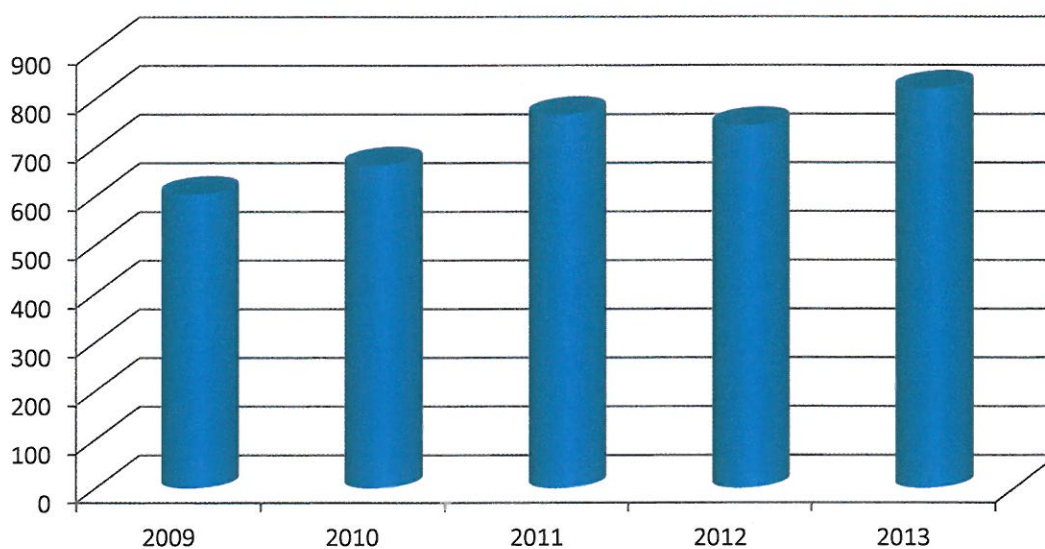
rok 2013 - 4 394 719 zł.

Tabela 3. Liczba środowisk, którym przyznano świadczenie finansowe

Liczba środowisk, którym przyznano świadczenie finansowe				
2009	2010	2011	2012	2013
604	664	767	745	820

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Wykres 1. Liczba środowisk, którym przyznano świadczenia finansowe

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Tabela 4. Liczba korzystających z pomocy społecznej w latach 2011, 2012, 2013 z podziałem na sołectwa (rodziny i osoby).

Liczba korzystających z pomocy społecznej w 2011r.			
Lp.	miejsowość/sołectwo	Liczba rodzin	Liczba osób
1	Borzykowa	48	124
2	Celiny	13	47
3	Chmielnik	285	648
4	Chomentówek	8	26
5	Ciecierze	3	10
6	Grabowiec	12	36
7	Holendry	4	13
8	Jasień	13	37
9	Kotlice	19	63
10	Lipy	9	29
11	Lubania	19	49
12	Łagiewniki	38	62
13	Ługi	22	103
14	Minostowice	7	20

15	Piotrkowice	26	80
16	Przededworze	19	36
17	Sędziejowice	25	88
18	Suchowola	29	93
19	Suliszów	19	53
20	Suskrajowice	24	82
21	Szyszczyce	22	75
22	Śladków Duży	28	121
23	Śladków Mały	10	31
24	Zrecze Chałupczańskie	13	33
25	Zrecze Duże	27	77
26	Zrecze Małe	26	78
	Razem	767	2114

Liczba korzystających z pomocy społecznej w 2012r.			
Lp.	miejsowość/sołectwo	Liczba rodzin	Liczba osób
1	Borzykowa	24	76
2	Celiny	18	64
3	Chmielnik	292	675
4	Chomentówek	8	32
5	Ciecierze	5	20
6	Grabowiec	15	44
7	Holendry	5	9
8	Jasień	7	25
9	Kotlice	9	40
10	Lipy	15	32
11	Lubania	30	93
12	Łagiewniki	44	61
13	Ługi	25	96
14	Minostowice	9	26
15	Piotrkowice	28	72
16	Przededworze	26	62
17	Sędziejowice	26	91
18	Suchowola	35	96
19	Suliszów	7	26
20	Suskrajowice	11	48
21	Szyszczyce	16	74
22	Śladków Duży	26	78
23	Śladków Mały	7	16
24	Zrecze Chałupczańskie	17	54
25	Zrecze Duże	21	73
26	Zrecze Małe	23	52
	Razem	745	2035

Liczba korzystających z pomocy społecznej w 2013r.			
Lp.	miejsowość/sołectwo	Liczba rodzin	Liczba osób
1	Borzykowa	32	92
2	Celiny	18	71
3	Chmielnik	309	796
4	Chomentówek	4	16
5	Ciecierze	4	12
6	Grabowiec	16	42
7	Holendry	2	8
8	Jasień	13	37
9	Kotlice	17	42
10	Lipy	16	62
11	Lubania	31	91
12	Łagiewniki	39	63
13	Ługi	23	104
14	Minostowice	11	33
15	Piotrkowice	42	97
16	Przededworze	37	68
17	Sędziejowice	27	61
18	Suchowola	37	103
19	Suliszów	11	22
20	Suskrajowice	10	26
21	Szyszczyce	18	62
22	Śladków Duży	31	82
23	Śladków Mały	15	30
24	Zrecze Chałupczańskie	19	61
25	Zrecze Duże	23	79
26	Zrecze Małe	15	43
	Razem	820	2203

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Rodziny objęte pomocą z tut. OPS korzystają z różnych form pomocy:

- zasiłki stałe
- zasiłki celowe
- zasiłki celowe specjalne
- zasiłki okresowe
- posiłki
- dożywianie dzieci w szkole
- usługi opiekuńcze

Pobyty w domach pomocy społecznej, schroniskach

Tabela 5. Dysfunkcja w rodzinie kwalifikująca do świadczeń z OPS

Lp.	Dysfunkcja w rodzinie	Liczba środowisk				
		2009	2010	2011	2012	2013
1.	Bezrobocie	261	318	353	353	439
2.	Długotrwała choroba	143	167	213	212	223
3.	Rodziny wielodzietne	30	35	58	65	61
4.	Rodziny niepełne	24	51	50	48	48
5.	Niepełnosprawność	55	51	89	106	122
6.	Alkoholizm, narkomania	54	62	71	68	69

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Wykres 2. Dysfunkcja w rodzinie kwalifikująca do świadczeń z OPS

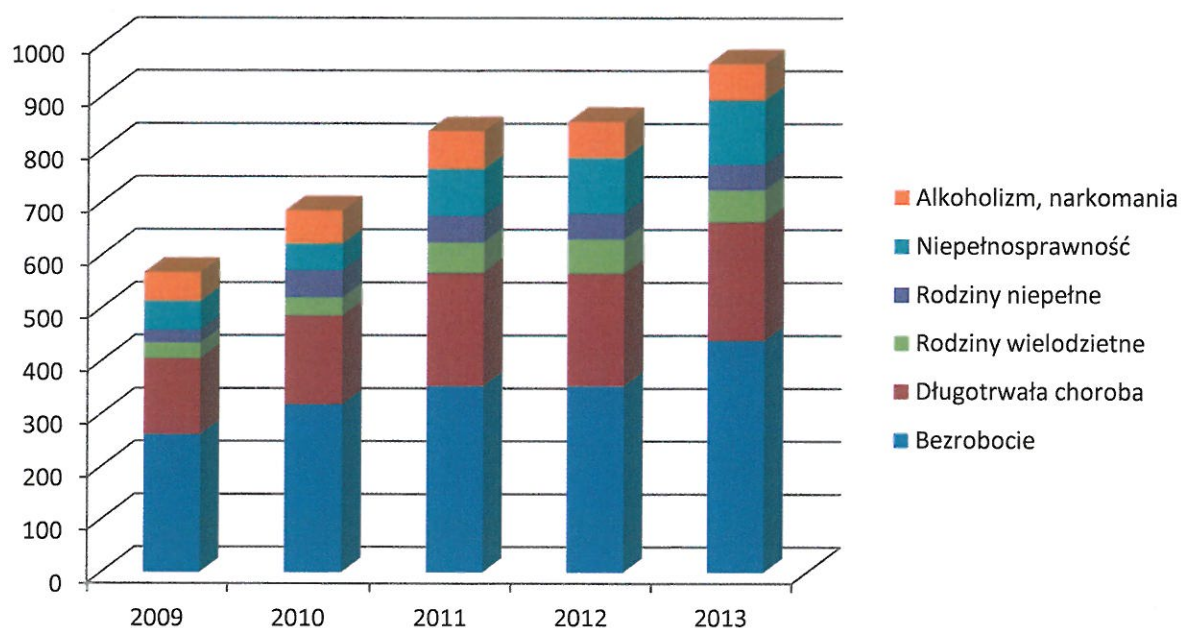

Tabela 6. Świadczenia rodzinne w gminie Chmielnik

Lp	W tym:	Świadczenia rodzinne				
		2009	2010	2011	2012	2013
1.	Ilość świadczeń	35 086	34 359	33 133	31 833	30 559
2.	Kwota	3 544 860	4 043 487	4 299 541	4 464 029	4 394 719

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Tabela 7. Świadczenia rodzinne w gminie Chmielnik

Lp	W tym:	Świadczenia rodzinne									
		2009		2010		2011		2012		2013	
		kwota	ilość św.	kwota	ilość św.	kwota	ilość św.	kwota	ilość św.	kwota	ilość św.
1.	Zasiłek rodzinny z dodatkami	2326781	29457	2603051	27759	2408607	25918	2230770	23646	2317634	22749
2.	Zasiłek pielęgnacyjny	633267	4139	771426	5042	746793	4881	777240	5080	780912	5104
3.	Świadczenia pielęgnacyjne	201584	463	306801	598	639638	1275	1047287	2058	737012	1363
4.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-	-	-	-	-	-	111489	224
5.	Fundusz alimentacyjny	260228	904	248209	846	279503	904	302732	943	348672	1020
6.	Zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	123000	123	114000	114	155000	155	106000	106	99000	99
	Ogółem:	3544860	35086	4043487	34359	4229541	33133	4464029	31833	4394719	30559

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Z analiz powyższych danych wynika, że liczba środowisk objętych świadczeniami rodzinnymi wzrasta w szybkim tempie. Świadczenia rodzinne są to świadczenia obligatoryjne i całkowicie finansowane z budżetu państwa. Planuje się w ramach polityki rodzinnej, aby system ten był doskonalony i rozwijany.

Na podstawie przedstawionych powyżej danych należy przyjąć następujące rekomendacje:

- 1.należy rozwijać współpracę instytucji z zakresu polityki społecznej z organizacjami pozarządowymi, w celu wypracowania spójnego systemu przeciwdziałania wykluczeniu i marginalizacji poszczególnych grup społecznych,
- 2.należy przekazywać organizacjom pozarządowym do realizacji zadania z zakresu pomocy społecznej,
- 3.należy pogłębiać diagnozę grup środowiskowych, jak również poszczególnych rodzin,
- 4.należy rozwijać niematerialne formy świadczeń,
- 5.należy zwiększyć nakłady finansowe na pomoc społeczną,
- 6.należy wspierać rozwój instytucjonalnych form pomocy na terenie Gminy Chmielnik.

2. Bezrobocie

Informacja o stanie bezrobocia wg. stanu na dzień 31 grudnia 2012/2013 roku. **Liczba bezrobotnych** zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kielcach na koniec grudnia 2013r. wynosiła: **15 107** z czego **47,28 %** stanowiły kobiety tj. **7142 osób**.

W stosunku do analogicznego okresu roku 2012 liczba bezrobotnych była wyższa o **867 osób** tj. wzrost o **6,09%** (grudzień 2012r. – **14240 osoby**). **Liczba bezrobotnych z prawem do zasiłku** wynosiła **185 osób**, które stanowiły **18,4%** ogółem bezrobotnych (grudzień 2012 – **128 osób** tj. 13,1 % ogółu bezrobotnych). W stosunku do analogicznego okresu roku 2012 ich liczba wzrosła o **57 osób**.

Wśród ogółu bezrobotnych aż **81,6%** tj. **818 osób** stanowili **bezrobotni bez prawa** do zasiłku, a ich liczba w stosunku do analogicznego okresu **2012** spadła o **28 osób** (grudzień 2012 – **846 osób** bez prawa do zasiłku).

Nadal jednak stopa bezrobocia w powiecie kieleckim, a zatem i w gminie Chmielnik jest dość wysoka i wynosiła:

w 2012 roku **18,7 %**

w 2013 roku **20,4 %**

Tabela 8. Dane o liczbie bezrobotnych z terenu gminy Chmielnik w 2012 i 2013 roku uwzględniające kategorie bezrobotnych.

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	
	2012	2013
Bezrobotni z prawem do zasiłku	257	149
Bezrobotni bez prawa do zasiłku	692	916
RAZEM	949	1065

(źródło: dane PUP)

O zagrożeniu długotrwałym bezrobociem decydują różnorodne czynniki między innymi takie jak wiek, wykształcenie, kwalifikacje zawodowe czy też staż pracy.

Biorąc pod uwagę okres pozostawania bez pracy przez osoby bezrobotne w gminie Chmielnik można stwierdzić, że wciąż jest bardzo wysoki udział bezrobotnych pozostających

bez pracy przez okres dłuższy niż **12 miesięcy**, który na koniec grudnia **2013r.** wynosił **43,28 %** ogółu bezrobotnych tj. **461 osób** (grudzień 2012r. stanowili **42,25 %** tj. **401 osób**).

Największe znaczenie w rozwiązywaniu potrzeb społeczności mają lokalne zakłady pracy. Są one jednak nieliczne i dają zatrudnienie niewielkiej liczbie mieszkańców naszej gminy. Przemiany społeczno-gospodarcze zachodzące w kraju wpłynęły bowiem niekorzystnie na sytuację mieszkańców naszej gminy. Zjawisko bezrobocia dotyka wszystkie grupy wiekowe i zawodowe, niezależnie od wykształcenia i płci. Okres bezrobocia członka rodziny jest dla wielu gospodarstw domowych szczególnie trudny. W szybkim czasie pojawiają się kłopoty finansowe, rodzi się konieczność szukania doraźnych metod poprawy sytuacji ekonomicznej rodziny.

Brak zatrudnienia negatywnie wpływa nie tylko na ekonomiczną kondycję rodzin, ale także na pozamaterialne kwestie życia rodzinnego.

Przewidywane skutki społeczne bezrobocia to ubożenie społeczeństwa, wzrost migracji, szczególnie wśród ludzi młodych, a także podejmowanie pracy w szarej strefie. Ponadto, długotrwałe bezrobocie i brak stabilnego zatrudnienia wywołują w rodzinie zjawiska kryzysowe, takie jak: zaburzenia poczucia bezpieczeństwa, stabilności i spójności rodzin oraz negatywnie wpływają na postawy wychowawcze rodziców. W konsekwencji grupa długotrwałe bezrobotnych staje się grupą wysokiego ryzyka, zagrożoną biedą, marginalizacją i wykluczeniem społecznym.

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób bezrobotnych, w związku z uruchomieniem przez Europejski Fundusz Społeczny Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku otrzymał środki z Unii Europejskiej na realizację projektu systemowego „Szansa na lepsze jutro”.

Jego celem jest zapewnienie dostępu do zatrudnienia osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym, wykluczonym oraz dyskryminowanym na rynku pracy, a także podwyższenie ich statusu zawodowego i społecznego, poprzez przygotowanie ich do powrotu na rynek pracy.

W ramach tego działania od 14.10.2008r. do 31.12.2013r., Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielniku realizował bezpłatne szkolenie bezrobotnych z terenu gminy Chmielnik w zakresie „Nowoczesny sprzedawca”, „Opiekun osób starszych i niepełnosprawnych”, „Ogrodnictwo i utrzymywanie terenów zieleni miejskiej”, „Technolog robót wykończeniowych w budownictwie”, „Kurs prawa jazdy”, „Organizacja i obsługa przyjęć okolicznościowych”, „Operator wózków jezdniowych z napędem silnikowym”, „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji”, „Kucharz małej gastronomii”,

„Nowoczesny sprzedawca wraz z obsługą kasy fiskalnej”. Powyższe szkolenia prowadzone były przy współpracy z Ośrodkiem Kształcenia Zawodowego ZDZ w Chmielniku.

Wnioski i rekomendacje:

1. Należy wspierać rozwój lokalnego rynku pracy poprzez:
 - promowanie przedsiębiorczości,
 - zachęty dla przedsiębiorców,
 - organizowanie robót publicznych i prac interwencyjnych,
 - organizowanie prac społecznie użytecznych,
 - organizowanie spółdzielni socjalnych.
2. Należy przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu:
 - pomoc w wychodzeniu z izolacji i osamotnienia oraz przygotowanie do podjęcia zatrudnienia – kluby integracji społecznej.
3. Kontynuacja działań i dalszy udział w projekcie systemowym Program Operacyjny Kapitał Ludzki poprzez:
 - składanie wniosków i pisanie nowych projektów, pozyskiwanie środków finansowych z Unii Europejskiej na lata 2014 – 2018.

3. Starość – marginalizacja osób starszych

Jednym z celów polityki społecznej realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej jest ułatwienie funkcjonowania w środowisku lokalnym osób starszych. Z danych demograficznych wynika, że społeczeństwo naszej Gminy starzeje się i proces ten będzie narastał.

W przyszłości szczególną uwagę będzie należało zwrócić na pomoc i aktywizację osób starszych. Należy dołożyć wszelkich starań, aby ograniczyć marginalizację i wykluczenie tej kategorii mieszkańców z życia społecznego naszej Gminy. Działania w głównej mierze należy ukierunkować na wsparcie osób starszych w środowisku zamieszkania, oferując szeroki wachlarz usług socjalnych. Jedną z niezbędnych form świadczeń dla tej grupy osób są usługi opiekuńcze świadczone w miejscu zamieszkania.

Tabela 9. Usługi opiekuńcze i ich koszt w Gminie Chmielnik 2009 – 2013r.

Lp.		Usługi opiekuńcze w Gminie Chmielnik				
		2009	2010	2011	2012	2013
1.	Ilość osób korzystających z usług	41	40	45	48	38
2.	Koszt świadczeń	31 954	34 696	40 453	39 953	43 715

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Realizacja tej formy świadczeń pozwala na jak najdłuższe przebywanie osoby starszej w jej naturalnym środowisku. Problemem jest zorganizowanie dla tej grupy osób innego rodzaju usług socjalnych jak dożywianie czy organizacja czasu wolnego itp.

Na terenie miasta i gminy nie funkcjonuje dom dziennego pobytu, który byłby placówką dziennego wsparcia dla tej grupy osób.

Osoby „złotego wieku” emeryci i renciści sami organizują we własnym zakresie zagospodarowanie czasu wolnego. Istnieje w Chmielniku dość prężne Koło Emerytów i Rencistów. Spotykają się na cotygodniowych zebraniach w Chmielnickim Centrum Kultury, gdzie przy herbatce i ciasteczku wspominają lata swej młodości, dzieląc się radościami i smutkami dnia codziennego.

Odbywają również spotkania okazjonalne (wigilijne, wielkanocne, Dni Seniora itp.). Żywo i aktywnie uczestniczą w życiu kulturalnym naszego miasta i gminy („Święto Niezapominajki”, Dni Kultury Żydowskiej, Dożynki Gminne, Święto Niepodległości).

Głównym zadaniem dla jednostek samorządowych i organizacji pozarządowych jest podniesienie jakości życia osób starszych, zaspokojenie ich potrzeb oraz skoordynowanie działań poszczególnych podmiotów działających w w/w obszarze.

Wnioski i rekomendacje:

1. Zabezpieczenie odpowiedniego lokalu dla Domu Dziennego Pobytu, który byłby podmiotem wiodącym w realizacji usług socjalnych dla ludzi „złotego wieku” na terenie naszej Gminy.
2. Rozwój pomocy środowiskowej dla ludzi starych, samotnych i niepełnosprawnych – usługi opiekuńcze.
3. Opracowanie przez organizacje społeczne programu działań na rzecz środowiska osób „złotego wieku”.

4. Osoby niepełnosprawne intelektualnie

Opiekę specjalistyczną dla osób z zaburzeniami psychicznymi i niepełnosprawnych intelektualnie organizuje i zapewnia Środowiskowy Dom Samopomocy w Chmielniku mający siedzibę w budynku b. internatu LO.

Środowiskowy Dom Samopomocy prowadzi rehabilitację umiejętności społecznych. ŚDS to placówka typu dziennego dla 25 osób. Większość uczestników jest dowożona do ŚDS, a po zakończeniu zajęć odwożona do swoich domów.

Wnioski i rekomendacje:

Rozwój lokalnego systemu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez:

1. Organizowanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, środowiskowego, medycznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin,
2. Zwiększenie zakresu i dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych w tym specjalistycznych zwłaszcza na terenach wiejskich,
3. Tworzenie warunków do podejmowania różnych form aktywności osób z zaburzeniami psychicznymi jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia,
4. Rozwój edukacji społecznej sprzyjającej akceptacji i integracji osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym,
5. Propagowanie i wspieranie idei organizowania się osób z zaburzeniami psychicznymi.

5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Wykluczeniu społecznemu mogą podlegać jednostki oraz całe grupy społeczne. Polega ono na niepodejmowaniu zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub „wypadaniu” z niej. Dotyczy osób, rodzin lub grup ludności, które:

- żyją w niekorzystnych warunkach ekonomicznych (ubóstwo materialne),
- zostają dotknięte niekorzystnymi procesami społecznymi wynikającymi ze zmian np. kryzysów, gwałtownego upadku branż, deindustrializacji,
- doświadczają przejawów dyskryminacji,
- posiadają cechy utrudniające im korzystanie z powszechnych zasobów społecznych, np. zaistnienie niepełnosprawności, uzależnienia, długotrwałej choroby,
- są przedmiotem niszczącego działania innych osób np. przemocy, indoktrynacji.

5.1. Pomoc dla rodzin i dzieci

Jedną z grup społecznych, którą wspiera Ośrodek Pomocy Społecznej są rodziny, szczególnie rodziny wielodzietne i niepełne. Korzystają one z różnej formy świadczeń. Istotną pomocą dla rodzin jest dożywianie dzieci i młodzieży. Zgodnie z wieloletnim programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” środki finansowe na dożywianie OPS otrzymuje z budżetu wojewody, a także dofinansowuje program z własnych środków.

Tabela 10. Dożywianie dzieci i młodzieży w Gminie Chmielnik.

	Dożywianie dzieci i młodzieży w Gminie Chmielnik				
	2009	2010	2011	2012	2013
Ilość dzieci	370	306	455	492	528
Ilość rodzin	180	177	269	296	315

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Tabela 11. Wydatki na dożywianie dzieci i młodzieży w Gminie Chmielnik.

	Dożywianie dzieci i młodzieży w Gminie Chmielnik				
	2009	2010	2011	2012	2013
Kwota ogółem:					
w tym:	135 278	149 594	169 365	247 271	253 862
-środki własne	84 278	57 374	54 205	70 864	24 197
- dotacja	51 000	92 220	115 160	118 760	190 040
- doposażenie stołówek szkolnych	0	0	0	57 647	39 625

(Źródło: opracowanie własne OPS)

Dążąc do realizacji celów polityki rodzinnej państwa, należy w dalszym ciągu rozwijać infrastrukturę niezbędną do wydawania posiłków oraz objąć dożywianiem jak największą liczbę dzieci.

Rekomendacje:

1. Zintensyfikowanie działań na rzecz poprawy sytuacji bytowej rodzin ze szczególnym uwzględnieniem osób starszych.
2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz zahamowanie marginalizacji.
3. Rozwój form pomocy instytucjonalnej i świadczeń niematerialnych
4. Podejmowanie działań na rzecz rozwoju społeczności lokalnej
5. Pobudzanie społecznej i zawodowej aktywności grup zagrożonych wykluczeniem społecznym.

5.2. Powołanie Zespołu Interdyscyplinarnego

Zespół Interdyscyplinarny w Mieście i Gminie Chmielnik został powołany Zarządzeniem Burmistrza Miasta i Gminy Chmielnik w dniu: 20 grudnia 2011 roku. Utworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest efektem wejścia w życie nowych przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie oraz towarzyszących jej regulacji prawa miejscowego. Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Jego funkcjonowanie określone jest w drodze porozumień zawartych między gminą a podmiotami niosącymi pomoc osobom doznającym przemocy w rodzinie.

SKŁAD ZESPOŁU TO PRZEDSTAWICIELE:

- jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
- Policji,
- oświaty,
- ochrony zdrowia,
- organizacji pozarządowych,
- kuratorów sądowych

ZADANIA ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO:

- integrowanie i koordynowanie działań w/w podmiotów,
- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

W celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie Zespół może tworzyć **grupy robocze**. Skład grupy roboczej nie różni się znacząco od składu Zespołu. Są to przedstawiciele: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty, ochrony zdrowia, jak również kuratorzy sądowi, przedstawiciele innych podmiotów, specjaliści w dziedzinie przeciwdziałania przemocy w rodzinie

ZADANIA GRUPY ROBOCZEJ:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie
- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

REALIZACJA PROCEDURY „NIEBIESKIE KARTY” WYKONYWANA PRZEZ ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY/GRUPĘ ROBOCZĄ

ZADANIA CZŁOKÓW ZESPOŁU/GRUPY ROBOCZEJ W RAMACH PROCEDURY:

1. udzielają pomocy osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie;
2. podejmują działania w stosunku do osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, w celu zaprzestania stosowania tego rodzaju zachowań;
3. zapraszają osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej;
4. opracowują indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie i jej rodziny, który zawiera propozycje działań pomocowych.
5. rozstrzygają o braku zasadności podejmowania działań.

CZYNNOŚCI WYKONYWANE PRZEZ ZESPÓŁ/ GRUPĘ ROBOCZĄ W RAMACH PROCEDURY:

- na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej **zaprasza się osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przy czym należy podkreślić, iż nie dotyczy to dzieci,**
- niestawiennictwo osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, nie wstrzymuje prac zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej, w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, dokonują pogłębionej analizy sytuacji rodziny, ustalają indywidualny plan pomocy dla osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie w zakresie działania wszystkich podmiotów, realizujących procedurę „Niebieskie Karty” i wypełniają formularz „**Niebieska Karta – C**”, który stanowi załącznik nr 3 do rozporządzenia,
- indywidualny plan pomocy obejmuje ogół działań podejmowanych przez osobę, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, oraz podmioty realizujące procedurę „Niebieskie Karty”, w celu poprawy sytuacji życiowej tej osoby oraz jej rodziny, może on ulec zmianie w zależności od potrzeb i sytuacji osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, w szczególności w sytuacji stwierdzenia nowego zdarzenia stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez zespół interdyscyplinarny lub grupę roboczą,
- przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego **wzywa osobę, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,** na spotkanie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej,
- członkowie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, wypełniają formularz „**Niebieska Karta – D**”, który stanowi załącznik nr 4 do rozporządzenia,
- formularze „Niebieska Karta – C” i „Niebieska Karta – D” podpisuje przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego,
- zespół interdyscyplinarny lub grupa robocza podejmują decyzję, jak będą składane systematyczne wizyty funkcjonariusza Policji, sprawdzające stan bezpieczeństwa osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie,
- wszystkie działania, podejmowane w związku z realizacją procedury „Niebieskie Karty” są dokumentowane. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa

dokumenty są przekazywane organom właściwym do prowadzenia postępowania przygotowawczego.

5.3. Wprowadzenie funkcji asystenta rodziny

W dniu 28 kwietnia 2011 r. Sejm przyjął ustawę o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej. Ustawa ma przede wszystkim na celu pomoc rodzinom, które mają kłopoty wychowawcze oraz zmienić system opieki nad dziećmi pozbawionymi opieki rodziców. Ustawa wprowadza funkcję tzw. asystenta rodziny, który ma pomagać nie tylko w problemach wychowawczych, ale również w codziennych sprawach. W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, kierownik ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, kierownik ośrodka pomocy społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona rodzinie. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Zadania asystenta rodziny:

- udzielanie pomocy rodzinom zastępczym spokrewnionym oraz pełnoletnim wychowankom opuszczającym te rodziny;
- prowadzenie poradnictwa i edukacji dla rodzin będących w trudnej sytuacji życiowej, w tym poradnictwa dotyczącego możliwości rozwiązywania problemów oraz udzielanie informacji na temat pomocy świadczonej przez właściwe instytucje rządowe, samorządowe i organizacje pozarządowe;
- udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w uzyskaniu zatrudnienia, podnoszeniu kwalifikacji zawodowych oraz zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;

- współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- sporządzanie planu pracy z rodziną, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z zespołem interdyscyplinarnym, określającego cel, spodziewane efekty, zakres działań oraz role wszystkich osób, których dotyczy plan pracy z rodziną, w przezwyciężeniu kryzysu w rodzinie;
- monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach;
- współpraca z rodziną zastępczą, rodzinnym domem dziecka, placówką opiekuńczo-wychowawczą, regionalną placówką opiekuńczo-terapeutyczną lub interwencyjnym ośrodkiem preadopcyjnym, w których umieszczono dziecko z rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej oraz koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i sądem.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia jego przygotowania i doświadczenia zawodowego oraz stopnia trudności wykonywanych zadań, łącznie nie może jednak przekroczyć 20 rodzin.

Na terenie miasta i gminy Chmielnik pomocą asystenta rodziny objętych jest 12 rodzin

6. Harmonogram działań

Tabela 12. Planowanie działania z zakresu pomocy do 2018 roku.

Lp.	Działania	Termin realizacji	Źródła finansowania	Podmiot odpowiedzialny
1.	Pogłębianie diagnozy środowiska – zachowanie standardów zatrudnienia kadry pomocy społecznej – 1 pracownik na 2 tysiące mieszkańców	2014– 2018	Gmina	OPS
2.	Rozwój niematerialnych form świadczeń ze szczególnym uwzględnieniem usług socjalnych oraz poradnictwa	2014 – 2018	Gmina + środki pozabudżetowe	OPS organizacje pozarządowe
3.	Działania na rzecz aktywizacji zawodowej poprzez: - rozwój prac społecznie użytecznych - organizowanie spółdzielni socjalnych	2014 – 2018 2014 – 2018	Gmina + Powiat + OPS Gmina+środki pozabudżetowe Gmina+środki	Gmina+Powiat + OPS Gmina+ organizacje pozarządowe

	- klub integracji społecznej	2014 – 2018	pozabudżetowe	OPS
4.	Tworzenie instytucjonalnego wsparcia dla lokalnych inicjatyw społecznych	20014– 2018	Gmina + środki pozabudżetowe	organizacje pozarządowe OPS
5.	Inicjowanie powstawania grup samopomocowych i rozwoju samopomocy w środowisku lokalnym	2014 – 2018	Gmina + OPS	organizacje pozarządowe OPS
6.	Rozwój wolontariatu	2014 – 2018	OPS + środki pozabudżetowe	OPS
7.	Wypracowanie skutecznych metod współpracy jednostek samorządu terytorialnego z organizacjami pozarządowymi	2014 – 2018	Gmina	Gmina + organizacje pozarządowe
8.	Pogłębianie diagnozy środowiska poprzez utworzenie stanowiska asystenta rodziny	2012-2018		OPS
9.	Wprowadzenie skutecznych metod przeciwdziałania przemocy w rodzinach	2011-2018	Brak	OPS
10.	Rozwój lokalnego systemu oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez: - organizowanie wsparcia psychologicznego, terapeutycznego, środowiskowego, medycznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzin,	2014 – 2018	Gmina + środki pozabudżetowe	OPS
	- zwiększenie zakresu i dostępu do usług rehabilitacyjnych oraz opiekuńczych w tym specjalistycznych zwłaszcza na terenach wiejskich,	2014 – 2018	Gmina + OPS	OPS
	- tworzenie warunków do podejmowania różnych form aktywności osób z zaburzeniami psychicznymi jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia,	2014 – 2018	Gmina + środki pozabudżetowe	OPS
	- rozwój edukacji społecznej sprzyjającej akceptacji i integracji osób z zaburzeniami psychicznymi w środowisku lokalnym,	2014 – 2018	Gmina + środki pozabudżetowe	OPS
- propagowanie i wspieranie idei organizowania się osób z zaburzeniami psychicznymi	2014 – 2018	Gmina + środki pozabudżetowe	OPS + organizacje pozarządowe	

(Źródło: opracowanie własne OPS)

7. Niepełnosprawność

Niepełnosprawność jest jednym z poważniejszych problemów społecznych, których znaczenie wynika zarówno z rozmiarów i powszechności jej występowania w populacji, a także z konsekwencji, jakie wywołuje w kontekście indywidualnym i społecznym.

Polskie społeczeństwo szczególnie w ostatnich kilku latach charakteryzuje się wysokim odsetkiem osób niepełnosprawnych. Szczególnie ostatnich kilkunastu latach notowany jest wzrost liczby osób niepełnosprawnych, spowodowany m. in. rozwojem cywilizacyjnym oraz starzeniem się społeczeństwa. Ponadto niepełnosprawni coraz częściej stają się „widoczni” na ulicach polskich miast.

Przyczynami powodującymi niepełnosprawność są najczęściej uszkodzenia narządu ruchu, uszkodzenia i choroby narządu wzroku i słuchu, schorzenia układu krążenia, choroby psychiczne, upośledzenie umysłowe oraz schorzenia neurologiczne. Ograniczona sprawność dotyczy niejednokrotnie całego życia człowieka - od urodzenia lub wczesnego dzieciństwa aż do śmierci.

W naszym kraju posługujemy się kilkoma definicjami niepełnosprawności. Według definicji zawartej w ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych „niesprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy”.

Definicja zawarta w „Karcie Praw Osób Niepełnosprawnych” określa, że „osobami niepełnosprawnymi są osoby, których sprawność fizyczna lub umysłowa trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza lub uniemożliwia życie codzienne, naukę, pracę oraz pełnienie ról społecznych, zgodnie z normami prawnymi i zwyczajowymi”.

Obecnie coraz częściej niepełnosprawność jest rozumiana, jako efekt barier społecznych, ekonomicznych oraz fizycznych, jakie jednostka napotyka w środowisku zamieszkania. Oznacza to, że ograniczeń doświadczanych przez osoby niepełnosprawne, nie należy łączyć z niepełnosprawnością jako taką, ale należy je skojarzyć z niezdolnością społeczeństwa do stworzenia równych szans dla wszystkich obywateli.

Diagnoza osób niepełnosprawnych w Polsce jest w dużej mierze powierzchowna, m. in. z powodu braku pełnych danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji tej grupy i ich indywidualnych potrzeb. Żadna z instytucji publicznych czy społecznych nie posiada pełnych danych o osobach niepełnosprawnych, a informacje o tej grupie społecznej są z reguły rozproszone i jednocześnie mogą się wzajemnie pokryć. Związane jest to przede wszystkim z tym, że funkcjonują w naszym kraju, aż cztery systemy orzecznictwa, ustalające

uprawnienia do świadczeń rentowych działające w ramach: ZUS, KRUS, MSWiA i MON oraz piąty system orzekania o niepełnosprawności działający w ramach Powiatowych Zespołów do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.

Wyniki spisu ludności GUS 2011 roku wykazały wstępnie, że liczba osób, które zadeklarowały ograniczenie zdolności do wykonywania zwykłych czynności podstawowych dla swojego wieku i/lub posiadały ważne orzeczenie kwalifikujące je do zaliczenia do zbiorowości osób niepełnosprawnych wynosiła: 4 697,5 tys., co stanowiło 12,2% ludności kraju, wobec 14,3% w 2002 ogółu mieszkańców.

Tabela 13. Osoby niepełnosprawne według płci w 2011 roku

Wyszczególnienie	Ogółem		
	Razem	Mężczyźni	Kobiety
Osoby niepełnosprawne	4 697,5	2 167,1	2 530,4
Niepełnosprawni w stopniu	10,2%	10,8%	9,7%
Stopień znaczny	1,3%	1,3%	1,3%
Stopień umiarkowany	3,7%	3,9%	3,6%
Stopień lekki	4,0%	4,3%	3,8%

(Źródło: opracowanie GUS)

7.1. Osoby niepełnosprawne w mieście i gminie Chmielnik w 2013 roku

Zgodnie z przyjętymi w spisie kryteriami, GUS wyróżnił w zbiorowości osób niepełnosprawnych dwie podstawowe grupy:

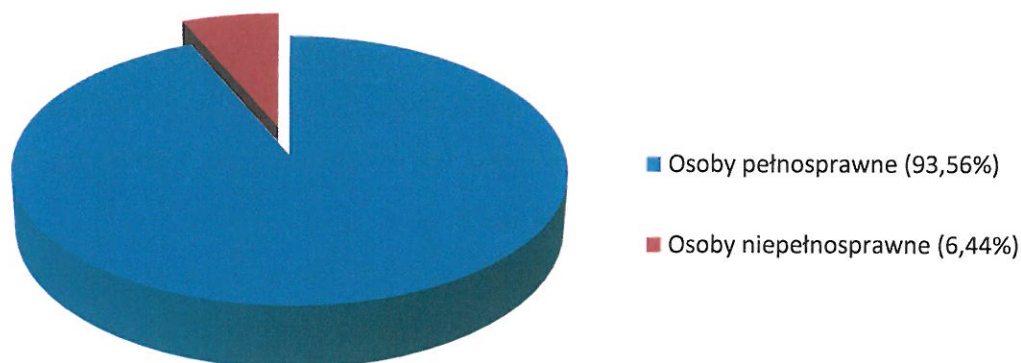
- osoby niepełnosprawne prawnie, tj. takie, które posiadały odpowiednie , aktualnie orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,
- osoby niepełnosprawne tylko biologicznie, tj. takie, które nie posiadały orzeczenia, ale miały (odczuwały) całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolność do wykonania czynności podstawowych.

Kryterium kwalifikującym daną osobę do zbiorowości osób niepełnosprawnych prawnie jest posiadanie:

- aktualnego orzeczenia wydanego przez odpowiedni organ orzekający - dla osób w wieku 16 lat i więcej,
- uprawnienia do pobierania zasiłku pielęgnacyjnego - dla dzieci poniżej 16 roku życia.

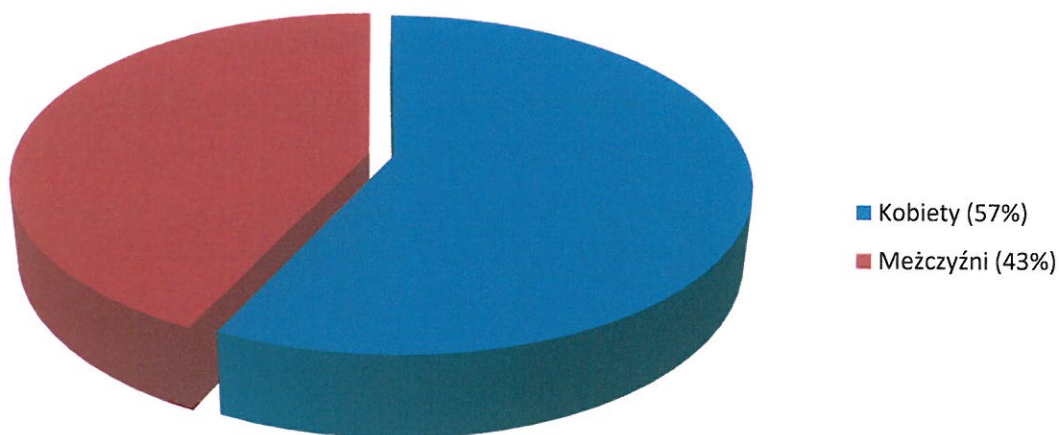
Wśród 11549 osób zamieszkujących w 2013r. miasto i gminę Chmielnik, 744 osoby to niepełnosprawni, co stanowi 6, 44% ogółu mieszkańców.

Diagram 1. Osoby niepełnosprawne w mieście i gminie Chmielnik

W pełnej zbiorowości osób niepełnosprawnych przeważały choć w niewielkim stopniu kobiety.

Diagram 2. Niepełnosprawni z podziałem na płeć

Spośród wszystkich osób niepełnosprawnych największą grupę stanowiły osoby w wieku produkcyjnym (ogółem 556 osób). Liczną grupą były również osoby w wieku poprodukcyjnym (96 osób). Najmniejszą grupę stanowiły dzieci i młodzież (łącznie 82 osoby).

Zdecydowana większość osób niepełnosprawnych utrzymuje się ze świadczeń społecznych: rent, emerytur, rent socjalnych i zasiłków.

Zdolność do pracy, przygotowanie do niej i gotowość jej podjęcia przez osoby niepełnosprawne zależy niejednokrotnie od całego ciągu, wiele lat trwających, różnorodnych i skoordynowanych działań edukacyjnych, rehabilitacyjnych i społecznych. Zasadne byłoby zatem już od najmłodszych lat profilowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej osoby niepełnosprawnej pod kątem umiejętności tej osoby, a także potrzeb lokalnego rynku pracy.

Wykształcenie i kwalifikacje osób, niepełnosprawnych są zdecydowanie niższe niż przeciętnego mieszkańca Miasta i Gminy Chmielnik, a to dodatkowo powoduje trudności z wyjściem na rynek pracy i utrzymaniem zatrudnienia.

Należy stwierdzić że niepełnosprawne dzieci mają od początku gorszy start edukacyjny, niejednokrotnie pozbawione są edukacji przedszkolnej, która stanowi niezbędną formę wspierania rozwoju i wyrównywania ich szans względem pełnosprawnych rówieśników. W edukacji dzieci i młodzieży wielorako niepełnosprawnej przeważa nauczanie specjalne, które ma charakter segregacyjny i wzmacniający postawy dyskryminacyjne. Przez specjalistów szczególnie krytykowane jest nauczanie indywidualne w domu, które izoluje dziecko od instytucjonalnego kontaktu z rówieśnikami, pozbawia naturalnych bodźców i korzyści wynikających z tych kontaktów. Równocześnie wychowanie dziecka niepełnosprawnego przy takim systemie powoduje przeciążenie rodziny całodobową obecnością w domu. Tylko niewielki odsetek dzieci i młodzieży ma możliwość edukacji w systemie integracyjnym, która kończy się w naszym mieście na poziomie gimnazjalnym. Uboga jak dotąd oferta kształcenia ponadgimnazjalnego skierowana jest jedynie do młodzieży lekko niepełnosprawnej, a budynki tych szkół mają bariery architektoniczne. Najambitniejsi niepełnosprawni, podejmują naukę w odległych od Chmielnika specjalistycznych placówkach.

7.2. Rodzina z osobą niepełnosprawną

Rodzina z osobą niepełnosprawną wymaga z reguły zindywidualizowanych, dostosowanych do jej potrzeb form pomocy, tym bardziej, że przeżywa silne negatywne emocje i poważnemu zakłóceniu ulegają relacje między członkami rodziny. W dochodzeniu do równowagi rodzinie potrzebne jest jak najwcześniejsze wsparcie, by umożliwić jej nie tylko opiekę nad osobą niepełnosprawną i pomoc w pracy nad jej rozwojem, lecz także pomoc w realizacji aspiracji życiowych wszystkich członków rodziny. Należy zaznaczyć, że nie zawsze o takie wsparcie rodziny zwracają się do „instytucji”. Istotną rolę pomocową odgrywają organizacje pozarządowe i grupy samopomocowe. Ponadto w rodzinie występuje niejednokrotnie ograniczenie dochodów, ograniczenie aktywności zawodowej jej członków

oraz zwiększenie wydatków na leczenie i rehabilitację. Często rodzice wychowujący niepełnosprawne dziecko, rezygnują z pracy w celu zapewnienia mu stałej opieki i przy spełnieniu kryterium dochodowego korzystają ze świadczeń realizowanych przez ośrodki pomocy społecznej. Osoby dorosłe sprawujące opiekę nad chorymi członkami swojej rodziny (tj. rodzice, dziadkowie oraz rodzeństwo), rezygnują z pracy i pobierają specjalne zasiłki opiekuńcze.

Tabela 14. Świadczenie pielęgnacyjne w gminie Chmielnik w latach 2011-2013.

Rodzaj świadczenia	Świadczenia rodzinne					
	2011		2012		2013	
	kwota	ilość św.	kwota	ilość św.	kwota	ilość św.
Świadczenia pielęgnacyjne	639638	1275	1047287	2058	737012	1363
Specjalny zasiłek opiekuńczy	-	-	-	-	111489	224

Źródło: Opracowanie własne Ośrodka pomocy społecznej, Chmielnik 2014

Środowiska z osobami niepełnosprawnymi po bezrobotnych i długotrwale chorych są najczęściej korzystającymi z pomocy finansowej MG OPS w Chmielniku.

Tabela 15. Środowiska, którym przyznano pomoc z tytułu niepełnosprawności w latach 2009-2013

Dysfunkcja w rodzinie	Liczba środowisk				
	2009	2010	2011	2012	2013
Niepełnosprawność	55	51	89	106	122

Źródło: Opracowanie własne OPS Chmielnik

Wspieranie rodziny w dłuższej perspektywie czasu powoduje m.in.:

- lepsze wypełnienie przez nią zadań opiekuńczych i wychowawczych oraz utrzymanie potencjału opiekuńczego rodziny, co zapobiega jej wypalaniu się i załamaniu, a w konsekwencji konieczność oddania niepełnosprawnego członka rodziny do instytucji opiekuńczej,
- lepszy stan przystosowania osoby niepełnosprawnej.

7.3. Opieka zdrowotna i rehabilitacja

Bardzo istotne jest, aby osoby dotknięte niepełnosprawnością otrzymały opiekę zdrowotną w zakresie i na poziomie zapewniającym zahamowanie pogorszenia się stanu zdrowia oraz rehabilitację i terapię umożliwiającą maksymalny rozwój wszystkich zasobów jednostki. Dla osiągnięcia maksymalnego poziomu funkcjonowania osoby niepełnosprawnej oraz jej samodzielności i niezależności życiowej, konieczna jest jak najwcześniejsza diagnoza i podjęcie oddziaływań rehabilitacyjno-terapeutycznych. Racjonalne zorganizowanie tych działań, przy wykorzystaniu potencjału rodziny, wymaga usytuowania świadczeń jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby niepełnosprawnej.

Przygotowanie prawidłowo funkcjonującego systemu wsparcia osób niepełnosprawnych zależy od: rozpoznania potrzeb tego środowiska, opracowania kompleksowego zestawu usług będącego odpowiedzią na różne rodzaje potrzeb, współpracy wszystkich służb, w tym również organizacji pozarządowych. Sprawnie funkcjonujący w środowisku system ogranicza również koszty powstające w związku z szukaniem przez rodziców lub osobę niepełnosprawną każdego z rodzaju świadczeń osobno, niejednokrotnie poza miejscem zamieszkania.

7.4. Kultura i sport

Kultura i sport są tymi dziedzinami życia, które umożliwiają osobom niepełnosprawnym kontakty międzyludzkie na płaszczyźnie otwartego społeczeństwa. Jednak dostęp do tych dziedzin jest dla osób niepełnosprawnych w naszym mieście ograniczony, częściowo z powodu braku odpowiedniej infrastruktury, a także odpowiednio przygotowanego personelu oraz programów adresowanych do osób niepełnosprawnych.

Od m-ca września 2007 roku rozpoczęło w Chmielniku działalność Świętokrzyskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „Nie Jesteś Sam”.

Jest to stowarzyszenie, którego głównym celem jest:

- działać na rzecz osób niepełnosprawnych dla poprawy warunków życiowych oraz zwiększenie uczestnictwa w życiu społecznym, gospodarczym i kulturalnym na terenie naszej gminy i kraju.

- wyzwalanie inicjatywy osób niepełnosprawnych w kierunku jak najwszechstronniejszej ich realizacji.
- kształtowanie partnerskich postaw między społecznością ludzi pełnosprawnych i inwalidów.
- przygotowanie niepełnosprawnych do aktywności społecznej i zawodowej.

Realizację powyższych celów stowarzyszenie będzie osiągać poprzez następujące działania:

- organizowanie imprez kulturalno-rozrywkowych
- likwidację barier architektonicznych
- organizację turnusów rehabilitacyjnych
- pomoc osobom niepełnosprawnych w wypełnianiu wniosków, formularzy i druków.

Stowarzyszenie jest również organizatorem imprez i spotkań integracyjnych.

W 2013 roku Świętokrzyskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Ruchowo „NIE JESTEŚ SAM” organizowało następujące spotkania:

- marzec – spotkanie wielkanocne
- maj – Walne Zebranie Członków
- czerwiec – wycieczka do Łańcuta
- lipiec – wsparcie dla ogólnopolskiego projektu „Równość i Godność”, którego celem było zwrócenie uwagi władz administracyjnych wszystkich szczebli naszego Państwa na stworzenie właściwych warunków do życia osobom niepełnosprawnym. Zebranie podpisy zostaną zapisane w ustawie i konwencji praw osób niepełnosprawnych
- sierpień – ognisko integracyjne w Zreczu Chałupczańskim
- wrzesień – spotkanie plenerowe z para olimpijczykami Ryszardem i Małgorzatą Olejnik
- październik – udział w Festynie Jesiennym na Zreczu Chałupczańskim – konkursy, nagrody, wspólna zabawa
- listopad – udział w Plebiscycie Fundacji Sedeka na najpopularniejszego para olimpijczyka ostatniego czterdziestolecia – udział w Walnym Zebraniu LGD Białe Ługi
- grudzień – obchody Międzynarodowego Dnia Osób Niepełnosprawnych – spotkanie z ambasadorem Fundacji Jaśka Meli „Poza Horyzonty”, udział w Wieczorze Autorskim Andrzeja Smulczyńskiego, konsultacje społeczne RPOWŚ na lata 2014-2020
- Współpraca z Bankiem Żywności
- Spotkanie konsultacyjne w ramach projektu KIES oraz SIR

7.5. Dostępność środowiska dla osób niepełnosprawnych

Na terenie miasta i gminy Chmielnik istnieje wiele obiektów, w tym użyteczności publicznej oraz szlaków komunikacyjnych, które nie są dostępne dla osób z ograniczoną sprawnością ruchową lub poruszających się na wózkach. Ograniczony jest również dostęp do informacji i środków komunikacji międzyludzkiej.

Do najważniejszych problemów osób niepełnosprawnych i ich rodzin należą:

- niski status materialny,
- utrudniony dostęp do specjalistycznej diagnozy, kompleksowej i długotrwałej terapii,
- brak placówek odpowiadających za wczesną interwencję,
- niewystarczająca liczba placówek dziennego wsparcia oraz rehabilitacji leczniczej i społecznej,
- niedostateczny dostęp do poradnictwa, wsparcia informacyjnego i psychologicznego,
- niezabezpieczone potrzeby indywidualne w zakresie likwidacji barier architektonicznych, komunikacyjnych i technicznych,
- brak asysty osobistej oraz alternatywy zamieszkania wobec instytucji domów pomocy społecznej,
- ograniczony dostęp do kultury, sportu, rekreacji,
- segregacyjna edukacja w szkołach specjalnych i realizacja obowiązku szkolnego w formie nauczania indywidualnego w domu,
- mała liczba edukacyjnych placówek integracyjnych,
- niedostateczne przygotowanie organizacyjne i metodyczne szkół masowych do przyjęcia niepełnosprawnego ucznia,
- uboga oferta kształcenia na poziomie ponadgimnazjalnym,
- brak oferty kształcenia ustawicznego,
- braki w wyposażeniu instytucji w sprzęt rehabilitacyjny, techniczny i specjalistyczne pomoce dydaktyczne,
- utrudniony dostęp do pracy zarówno na otwartym jak i chronionym rynku pracy,
- małe zainteresowanie pracodawców zatrudnianiem osób niepełnosprawnych,
- niska aktywność osób niepełnosprawnych,
- bariery architektoniczne, transportowe i w dostępie do informacji,
- negatywne postawy społeczne.

Chociaż samorząd gminy ma ograniczone kompetencje w zakresie świadczeń dla osób niepełnosprawnych, a najważniejsze zadania na rzecz tej grupy przypisane są powiatowi, to realizowana polityka gminy na rzecz swoich mieszkańców, powinna uwzględnić zadania związane z usuwaniem barier uniemożliwiających osobom niepełnosprawnym pełne uczestnictwo w życiu społeczności lokalnej. Skutki zaniechania działania na rzecz tej grupy społecznej i tak w dużej mierze spadną na samorząd gminny i będą w przyszłości kosztować znacznie więcej. Dlatego też działania samorządu powinny być ukierunkowane bezpośrednio na same osoby niepełnosprawne oraz na tworzenie warunków zewnętrznych sprzyjających wyrównywaniu szans, społecznej integracji oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

7.6. Rekomendacje i harmonogram działania

Rekomendacje:

- Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.
- Zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat niepełnosprawności, poprzez:
 1. podniesienie wiedzy środowisk lokalnych - nauczycieli, uczniów, rodziców oraz kadry pomocy społecznej - na temat niepełnosprawności (szkolenia, pedagogizacja rodziców, ścieżki programowe dla uczniów).
 2. zwiększenie wiedzy społeczności lokalnej w zakresie problemów życiowych osób niepełnosprawnych (publikacje prasowe, organizowanie imprez i spotkań integracyjnych, prezentacje dorobku osób niepełnosprawnych - upowszechnianie pozytywnego wizerunku osób niepełnosprawnych).
- Rozwój środowiskowego wsparcia i pomocy społecznej, poprzez:
 1. wszechstronna pomoc rodzinom wychowującym niepełnosprawne dzieci-(praca socjalna, poradnictwo i system świadczeń),
 2. rozwój usług specjalistycznych, w tym rehabilitacyjnych w domu,
 3. wspieranie działalności dziennego ośrodka wsparcia dla osób z niepełnosprawnością intelektualną (środowiskowy dom samopomocy),
 4. zwiększanie pomocy i wsparcia dla osób niepełnosprawnych w warunkach codziennego życia - usługi opiekuńcze, asystent osoby niepełnosprawnej.
- Wyrównywanie szans edukacyjnych osób niepełnosprawnych na wszystkich poziomach edukacji, poprzez:

1. rozwój oddziałów integracyjnych w przedszkolach i klas integracyjnych w szkole,
 2. doposażenie edukacji integracyjnej w sprzęt i pomoce niezbędne do prowadzenia zajęć,
 3. zapewnienie ciągłości kształcenia integracyjnego,
 4. wspieranie rozwoju kształcenia ustawicznego dostosowanego do potrzeb osób niepełnosprawnych i rynku pracy.
- Profilaktyka i oświata zdrowia oraz wspieranie działań dla zwiększenia dostępu do wczesnej diagnostyki, opieki medycznej i rehabilitacji, poprzez:
 1. realizację programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania powstawaniu niepełnosprawności,
 2. wspieranie realizacji programu wczesnej interwencji dla dzieci zagrożonych niepełnosprawnością bądź niepełnosprawnych (0-7 lat) oraz ich rodzin,
 3. promowanie działalności placówek opieki i rehabilitacji leczniczej.
 - Tworzenie warunków do zachowania samodzielności i niezależności osób niepełnosprawnych poprzez wspieranie rozwoju kompleksowego systemu rehabilitacji i zwiększenie dostępu do dóbr i usług, poprzez:
 1. wspieranie działalności placówek rehabilitacji psychoruchowej,
 2. umożliwienie osobom niepełnosprawnym aktywnego udziału w usprawnieniu sportowym, działalności turystycznej i rekreacyjnej - rozwój zainteresowań i organizacji czasu wolnego.
 - Promowanie i wspieranie rozwoju poradnictwa, doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy oraz zatrudniania osób niepełnosprawnych, poprzez:
 1. prowadzenie kampanii informacyjnej promującej wśród pracodawców zatrudnienie osób niepełnosprawnych,
 2. wspieranie tworzenia i działania spółdzielni socjalnych.
 - Tworzenie dostępnego środowiska dla osób niepełnosprawnych, poprzez:
 1. likwidację barier architektonicznych w obiektach infrastruktury miejskiej (egzekwowanie na etapie projektowania, realizacji inwestycji i modernizacji obiektów perspektywy osób niepełnosprawnych).
 2. likwidację barier transportowych
 - budowa i adaptacja ciągów pieszych
 - zwiększenie ilości miejsc parkingowych,
 3. likwidacja barier w komunikacji
 - upowszechnienie informacji o poradach i uprawnieniach osób niepełnosprawnych,
 - zapewnienie kompleksowej i łatwo dostępnej informacji w zakresie oferowanych przez instytucje i organizacje pozarządowe, form pomocy,

- edukacja (szkolenie) pracowników służb społecznych, urzędników w zakresie alternatywnych form komunikacji,
- Zintegrowanie i wzmacnianie podmiotów działających w imieniu i na rzecz osób niepełnosprawnych, poprzez:
 1. utworzenie bazy danych o osobach niepełnosprawnych, warunkach ich życia i potrzebach,
 2. wspieranie szkolenia i doskonalenia zawodowego pracowników pomocy społecznej, urzędu i jednostek organizacyjnych oraz organizacji pozarządowych w zakresie problematyki osób niepełnosprawnych,
 3. realizacji wspólnych projektów dla pełniejszego zaspokojenia potrzeb osób niepełnosprawnych,
 4. podnoszenie standardów i jakości świadczonych usług,
 5. wspieranie rozwoju wolontariatu oraz pomocy sąsiedzkiej.

8. Uzależnienia

Skala problemów alkoholowych zależy w znacznej mierze od postaw społeczeństwa wobec alkoholu, wiedzy na temat zagrożeń wynikających z picia, a także od struktury spożycia napojów alkoholowych. Aby zmierzyć się z problemami alkoholowymi na terenie miasta i gminy warto jest ich skalę i specyfikę poddać dokładnej analizie. W niniejszym raporcie oparto się na analizie danych udostępnionych m. in. przez Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku, Poradnię Zdrowia Psychicznego, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Chmielniku i Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju.

Rozwiązywanie problemów alkoholowych nie oznacza walki z alkoholem, ani też nie ogranicza się do minimalizowania skutków alkoholizmu. Większość dorosłych mieszkańców naszego kraju to konsumenci napojów alkoholowych. Można ich umownie podzielić na trzy grupy:

- osoby kontrolujące swoje picie – także im zdarzają się epizody alkoholowe dezorganizujące życie,
- osoby nadużywające alkoholu – czyli ci, którzy piją w nieodpowiednim czasie, okolicznościach i ilościach,
- osoby uzależnione – czyli ci, którzy utracili kontrolę nad swoim picciem.

8.1. Metryka gminy

Jak pokazują badania, liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w przeliczeniu na jednego mieszkańca koreluje z umieralnością spowodowaną chorobami serca, nowotworami, śmiercią wynikłą bezpośrednio ze spożywania alkoholu oraz z umieralnością ogółem. Polityka kontroli ilości punktów sprzedaży alkoholu jest więc istotnym instrumentem kształtowania kondycji zdrowotnej mieszkańców.

Tabela 16. Dostępność napojów alkoholowych.

Lp	Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie	Lata		
		2011	2012	2013
1.	Spożycie poza miejscem sprzedaży wg zawartości alkoholu:			
	- do 4,5 % oraz piwo	40	39	40
	- od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa	40	38	36
	- powyżej 18 %	35	34	34
2.	Spożycia w miejscu sprzedaży wg zawartości alkoholu:			
	- do 4,5 % oraz piwo	12	15	14
	- od 4,5 % do 18 % z wyjątkiem piwa	3	4	3
	- powyżej 18 %	7	7	5
Ogółem wszystkich punktów		53	55	54

(źródło: Dane z UMiG – Wydział Spraw Obywatelskich)

Miasto i Gmina Chmielnik liczy 11 549 mieszkańców. Jeden punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypada w Gminie Chmielnik na ok. 214 osób.

Analiza danych z instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Tabela 17. Liczba korzystających z Poradni Leczenia Uzależnień przy SPZZOZ w Chmielniku

Lata	Ogółem zarejestrowani	Uzależnieni	Współuzależnieni	Mężczyźni	Wieś	Po 65 roku życia
2006	38	27	-	30	29	3
2007	16	13	-	16	13	1
2008	26	20	-	23	16	1

(Źródło: Statystyki Poradni Leczenia Uzależnień w Chmielniku)

Obecnie, jedynie około połowy (liczonych szacunkowo) osób uzależnionych korzysta z profesjonalnej pomocy Chmielnickiej Poradni Leczenia Uzależnień. Natomiast osoby

żyjące w najbliższym otoczeniu alkoholików, a ponoszące różnego rodzaju straty somatyczne, psychiczne i materialne, w większości nie korzystają z pomocy.

Osoby uzależnione i wyrządzające swoim pićm poważne szkody społeczne, a nie chcące dobrowolnie poddać się leczeniu odwykowemu, mogą być zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w celu wszczęcia procedury sądowej zobowiązującej do leczenia.

Tabela 18. Rodzaje interwencji Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Lp.	Rodzaj interwencji	Lata		
		2011	2012	2013
1.	Rozmowy motywujące do podjęcia leczenia	90	76	82
2.	Wnioski skierowane do sądu	16	8	9

(Źródło: Sprawozdanie z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych w Gminie Chmielnik)

Prawo stanowi, że do wszczęcia postępowania mającego na celu nałożenie obowiązku leczenia odwykowego istotne jest, czy osoba uzależniona od alkoholu powoduje rozkład życia rodzinnego, demoralizuje nieletnich, uchyla się od pracy albo systematycznie zakłóca spokój i porządek publiczny.

Tabela 19. Korzystający z usług Gminnego Punktu Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich rodzin

Lp.	Korzystający z usług punktu	Lata	
		2012	2013
1.	Osoby uzależnione	96	110
2.	Osoby współuzależnione	68	54
3.	Konsultacje i porady	32	41

(Źródło: Sprawozdanie z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Programów Alkoholowych w Gminie Chmielnik)

Z porad grupy edukacyjno-motywacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu w latach 2012 – 2013 skorzystało 401 osoby.

Tabela 20. Ośrodki Pomocy Społecznej w Chmielniku – pomoc osobom uzależnionym

Pomoc OPS w 2013r.	Ilość rodzin	Przeznaczone środki
Ogółem	820	836 593,58 zł
Rodziny z problemem alkoholowym	69	34 000 zł.

(Źródło: Opracowanie własne z Ośrodka Pomocy Społecznej)

8.2. Stan zasobów w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień

Polski model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych jest zlokalizowanych na poziomie samorządu gminy, która na mocy ustawy z dnia 26 października 1982r. O wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi uzyskała kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społeczności lokalnej. Gmina, z racji dysponowania największą wiedzę o problemach swojej społeczności oraz dostępnych zasobach, podejmuje działania, które corocznie ujmowane są w Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii. Powoływana przez Burmistrza w drodze zarządzenia Komisja w szczególności: inicjuje działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, reintegracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, w tym:

Podejmowanie działań zmierzających do poddania się leczeniu odwykowemu przez osoby uzależnione od alkoholu.

- Przeprowadzanie kontroli oraz ekspertyz punktów sprzedaży napojów alkoholowych i wydawanie postanowień dotyczących zgodności ich lokalizacji z odnośnymi uchwałami Rady Miejskiej w Chmielniku w związku z procedurą wydawania przez Burmistrza Chmielnika decyzji w sprawie zezwoleń na sprzedaż alkoholu oraz kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.
- Inicjowanie w środowisku lokalnym działań służących profilaktyce i rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
- Prowadzenie innych działań przewidzianych przepisami Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy.
- Coroczne opracowywanie projektu gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.
- Rozpatrywanie spraw dotyczących realizacji w/w programu.
- Działalność edukacyjno – informacyjna.
- Diagnozowanie stanu problemów alkoholowych w gminie.
- Inicjowanie przedsięwzięć w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii oraz przemocy w rodzinie.
- Inicjowanie działań w zakresie zwiększania dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu, korzystania z pomocy

psychospołecznej przez rodziny z problemem alkoholowym, a w szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie.

- Współdziałanie i popieranie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień i przemocy domowej.
- Przyjmowanie zgłoszeń problemu alkoholowego.
- Motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego.
- Motywowanie osób nadużywających alkoholu będących jednocześnie sprawcami przemocy w rodzinie do podjęcia uczestnictwa w programie korekcyjno- edukacyjnym.
- Motywowanie członków rodzin z problemem alkoholowym do podjęcia terapii współuzależnienia.
- Kierowanie na badanie przez lekarza biegłego w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczniczego dla osób, które w związku z nadużywaniem napojów alkoholowych powodują rozpad pożycia rodzinnego, demoralizację małoletnich, albo systematycznie zakłócają spokój lub porządek publiczny.
- Kierowanie do sądu wniosków o wszczęcie postępowania w sprawie zastosowania obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu w stosunku do osób z problemem alkoholowym.
- Przeprowadzanie w szczególnie uzasadnionych przypadkach wywiadów środowiskowych dotyczących osób nadużywających alkoholu.

W gminie Chmielnik działa od 1997r. Gminny Punkt Informacyjno - Konsultacyjny dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin. W ramach pracy Punktu pomoc świadczą: jeden psycholog, dwóch specjalistów terapii uzależnień, pracownik socjalny ze specjalistycznym przygotowaniem . Pomoc świadczona jest w formie indywidualnej i grupowej oraz w postaci poradnictwa, konsultacji, pracy terapeutycznej, grupy edukacyjno - motywacyjnej. Z pomocy Punktu Konsultacyjnego korzystają: osoby uzależnione, osoby współuzależnione oraz rodziny osób uzależnionych,

Placówki leczenia odwykowego:

Na terenie miasta i gminy Chmielnik nie działa żadna specjalistyczna placówka leczenia odwykowego. Osoby podejmujące leczenie korzystają ze świadczeń ambulatoryjnych Przychodni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Kielcach i w Busku-Zdroju. Podstawowe formy pracy Przychodni to terapia indywidualna i grupowa w oparciu o metody psychoterapeutyczne.

Cały program ambulatoryjny dla osób uzależnionych trwa ok. (od 12 do 18 miesięcy). Oferta dla osób z rodzin alkoholowych trwa ok. 8 miesięcy. Program terapeutyczny oparty

jest na koncepcji działania psychologicznych mechanizmów uzależnienia. Wejście do programu poprzedza jedna do dwóch rozmów indywidualnych z terapeutą oraz konsultacja psychiatryczna. W czasie tych spotkań następuje nawiązanie kontaktu, rozpoznanie problemu pacjenta, postawienie diagnozy nozologicznej i poinformowanie go o metodach leczenia w placówce. Plan terapii przedstawia się następująco: grupa wstępna – czas trwania 3 tygodnie (2 razy w tygodniu, łącznie 6 spotkań), grupa intensywnej terapii – czas trwania 6 miesięcy, grupa zapobiegania nawrotom choroby. Lecznictwo odwykowe o charakterze stacjonarnym prowadzone jest głównie w Świętokrzyskim Centrum Psychiatrii w Morawicy.

Istotne znaczenie mają świetlice opiekuńczo wychowawcze. Na terenie Gminy Chmielnik działają świetlica opiekuńczo- wychowawcza dla dzieci (prowadzona przez GKRPA) i świetlica opiekuńczo- wychowawcza dla młodzieży (prowadzona przez lokalną Parafię). W zajęciach świetlic uczestniczy ok. 70 dzieci i młodzieży z rodzin niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy uzależnień. Realizowane są tam zajęcia środowiskowe, opiekuńczo wychowawcze oraz socjoterapeutyczne. W ramach zajęć dzieci otrzymują pomoc terapeutyczną, uczestniczą w zajęciach wyrównawczych, otrzymują posiłek oraz prowadzone są zajęcia sportowe. Zadania prowadzenia i finansowania świetlic realizuje „CARITAS” Kielecka oraz Urząd Miasta i Gminy w Chmielniku. Z funduszy przeznaczonych na rozwiązywanie problemów alkoholowych i związanych z narkomanią prowadzona jest działalność profilaktyczna i edukacyjna w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii.

8.3. Szacunkowa skala problemów alkoholowych w Gminie Chmielnik

Brak jest danych dotyczących dokładnej liczby osób uzależnionych od alkoholu. Można jedynie przeprowadzać ostrożne szacunki na podstawie przelicznika przyjętego przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Według jej danych odsetek osób uzależnionych od alkoholu wynosi 2% całej populacji. Dla Gminy Chmielnik 2 % ludności to około 231 osoby. Szkody powstałe w wyniku choroby alkoholowej nie ograniczają się jedynie do osób uzależnionych. Dotykają także członków ich rodzin. Szacuje się, że 4 % to ich dzieci, a 4 % - 6 % to ich małżonkowie i inni dorośli członkowie rodzin. Oznacza to, że około 12 % mieszkańców – dotyczy ok. 1386 osób, doświadcza poważnych szkód związanych z nadużywaniem alkoholu.

W 2011 roku na terenie gminnych szkół podstawowych, gimnazjalnych, szkół średnich i zawodowych przeprowadzono badania mające na celu zobrazowanie zjawiska używania alkoholu przez dzieci i młodzież.

Badania zostały przeprowadzone przez specjalistę psychoterapii uzależnień w ramach realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zgodnie z preliminarzem wydatków na rok 2011.

Populację objętą badaniem stanowili uczniowie szkoły podstawowej (kl. VI), gimnazjum i Zespołu Szkół Nr 3 (liceum ogólnokształcące, technikum hotelarskie, technikum budowlane, ZSZ - technolog robót wykończeniowych w budownictwie).

Ogółem przebadano 827 uczniów, w tym odrzuconych zostało 218 ankiet. Zinterpretowanych zostało 609 ankiet. Spośród nich brało udział 310 dziewcząt – 50,9% badanych i 299 chłopców – 49,1% badanych:

1. Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku (klasy szóste) - 79 uczniów: 43 dziewcząt i 36 chłopców;
2. Publiczne Gimnazjum w Chmielniku im. Gen. Kazimierza Tańskiego – 337 uczniów: 85 dziewcząt i 152 chłopców;
3. Zespół Szkół Nr 3 (Liceum Ogólnokształcące, Technikum Hotelarskie, Technikum Budowlane, ZSZ - technolog robót wykończeniowych w budownictwie): 193 uczniów: 82 dziewcząt i 111 chłopców.

PODSUMOWANIE WYNIKÓW BADAŃ

Analizując pozyskane dane można stwierdzić, że problem alkoholowy nie jest obcy większości badanych dzieci i młodzieży.

- Piwo jest napojem alkoholowym najczęściej pitym przez młodzież – regularny kontakt z piwem (co najmniej raz w tygodniu) ma 12,6 % uczniów szkoły podstawowej, 26,4 % z gimnazjum i 67,9% uczniów Zespołu Szkół Nr 3. Najwięcej alkoholu wypija się w szkołach ponadgimnazjalnych, w których 14,5% badanych wypija w tygodniu 6 (i więcej) piw. Co może skutkować wprowadzeniem się w stan upojenia Dziewczęta piją alkohol rzadziej i w mniejszych ilościach niż chłopcy.
- Najpopularniejszym miejscem, gdzie spożywa się alkohol w środowiskach młodzieżowych jest „dyskoteka”, „spotkania z rówieśnikami”, „kawiarnie/kluby”. Świadczyć to może o nieprzestrzeganiu zasady sprzedaży alkoholu nieletnim.
- Młodszy uczniowie uważają, że miejscem, gdzie najczęściej pije się alkohol „są

spotkania rodzinne”, zapewne pod kontrolą dorosłych.

- Wiek inicjacji alkoholowej młodzieży systematycznie się obniża, 22,8% ankietowanych pierwszy kontakt z alkoholem miało już poniżej 12 roku życia. Alkoholu natomiast nigdy nie spróbowało 12,5% badanych .
- Młodzi ludzie najchętniej piją alkohol, gdyż głównie kojarzą go z dobrą zabawą. Piją również, by być akceptowanymi w grupie rówieśniczej.
- Innym powodem sięgania po alkohol to: problemy osobiste - 58 % wszystkich ankietowanych oraz problemy rodzinne. Ten drugi powód jest szczególnie widoczny w przypadku uczniów klas starszych – 61,6%. Według opinii uczniów media nie mają zasadniczego wpływu na podejmowanie decyzji o zakupie napojów uzależniających.
- Wraz z wiekiem wzrasta poczucie, że alkohol wpływa pozytywnie na organizm a skutki uboczne jego spożywania w porównaniu do zalet są niewielkie.

Podsumowując można stwierdzić, iż wyniki badań wskazują na istnienie problemu z alkoholem wśród młodzieży klas starszych. Pocieszający jest fakt, że sięganie po alkohol wśród uczniów szkół podstawowych i gimnazjum jest sporadyczny. Młodzież, która już spożywa regularnie napoje alkoholowe (np. piwo) winna być objęta działaniami profilaktycznymi , które ukazywałyby pozytywne strony abstynencji, uczyłyby skutecznych sposobów radzenia sobie z namowami do picia ze strony znajomych, radzenia sobie z własną słabością, oraz uczyłyby zachowań asertywnych. Aby wspomóc dążenia społeczeństwa do potrzeb zdrowia publicznego, z rzeczywistą kulturą picia, konieczna jest lepsza edukacja w tej dziedzinie , bardziej realistyczne oczekiwania tego, jakie zmiany mogą alkohol wywołać u pijącego, a jakie nie może, wczesna interwencja w przypadku problemu związanych z piciem oraz znaczne zaangażowanie rodziców w sprawy decyzji dotyczących picia podejmowanych przez ich dzieci.

Aby zapobiec niezadowolającym statystykom obrazującym spożywanie alkoholu przez dzieci i młodzież, należy przede wszystkim realnie ograniczyć dostępność do alkoholu osobom nieletnim.

Jedynym skutecznym działaniem w walce z alkoholizmem i wszystkimi innymi uzależnieniami jest profilaktyka, czyli zapobieganie problemom zanim one wystąpią.

Czynnikami chroniącymi są:

- Poczucie więzi z otoczeniem pozwalające skutecznie radzić sobie w sytuacjach trudnych.

- Zachowania kształtuje się i utrwała na skutek modelowania czyli obserwacji i naśladowania osób ważnych: rodziców, rówieśników, postaci kultury masowej.
- Dostarczenie przekonujących informacji może przeciwdziałać sięganiu przez odbiorców po środki uzależniające.
- Zachowania problemowe pozwalają młodzieży, w sposób patologiczny, realizować ważne zadania rozwojowe i zaspokajać potrzeby. Umiejętność osiągania celów i zaspokajania potrzeb w konstruktywny sposób zmniejsza ryzyko podejmowania zachowań destrukcyjnych.
- Włączenie młodego człowieka do grup realizujących pozytywne cele przeciwdziała podejmowaniu zachowań ryzykownych.

Przeciwdziałanie alkoholizmowi i innym uzależnieniom (należy włączyć w szerszy program przeciwdziałania zachowaniom problemowym).

- ◆ Przy współpracy ze szkołami i policją, diagnozować i monitorować na bieżąco stopień zagrożenia uzależnieniami dzieci i młodzieży naszego miasta.
- ◆ Monitorować realizowane na terenie miasta programy profilaktyczne, które powinny:
 - być elementem programu promocji zdrowia,
 - integrować działania na wielu poziomach: zmian: w otoczeniu, pomocy indywidualnej, opieki nad rodziną, zajęć edukacyjnych w szkołach, alternatywnych propozycji zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych
 - być opracowane, a jeśli to możliwe również prowadzone przez profesjonalistów (szczególnie bezpośrednio dotyczące terapii i edukacji z zakresu uzależnień).
- ◆ Wspierać szkoły w realizacji programów prozdrowotnych i profilaktycznych oraz zajęć pozalekcyjnych.
- ◆ Organizować pomoc dzieciom i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych poprzez:
 - działalność informacyjną,
 - wspieranie rodzin,
 - wspieranie klubów i świetlic opiekuńczo- wychowawczych.
- ◆ We wszystkich działaniach współpracować z instytucjami i organizacjami naszego miasta działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

8.4. Działania gminy w zakresie rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniami

Tabela 21. Harmonogram działań Gminy w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień na lata 2014 – 2018

Lp.	Planowane działania	Termin realizacji	Źródła finansowania	Podmiot Realizujący
1.	Cykliczne przeprowadzanie diagnozy i analizy dotyczące problematyki uzależnień	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
2.	Kontynuacja działalności Gminnego Punktu Informacyjno-Konsultacyjnego dla Osób Uzależnionych i ich Rodzin	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
3.	Współpraca w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień z : Poradnią Leczenia Uzależnień, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Sądem Rejonowym, Komisariatem Policji.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
4.	Kontynuacja prowadzenia działań profilaktycznych, promowanie zdrowego stylu życia oraz alternatywnych form spędzania wolnego czasu.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
5	Wdrożenie i inicjowanie programów ogólnopolskich kampanii społeczno-edukacyjnych dotyczących programów zdrowego stylu życia oraz ukazywanie szeroko rozumianych problemów uzależnień.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
6.	Opracowanie oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych z zakresu uzależnień oraz promocji zdrowia w tym doposażenie placówek oświatowych i społecznych w publikacje z zakresu uzależnień.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
7.	Opracowanie i wdrożenie szkolnych programów profilaktyki, które uwzględniają potrzeby tworzenia jednorodnego, rodzinno szkolnego środowiska wychowawczego, zapobiegającego i rozwijającego problemy uzależnień dzieci i młodzieży (aktywowanie szkół	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny

	gminnych)			
8.	Zwiększenie dostępności i skuteczności programów dotyczących profilaktyki problemów agresji i przemocy rówieśniczej wśród dzieci i młodzieży.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
9.	Kształtowanie świadomości w zakresie szkodliwości alkoholu oraz uregulowań prawnych wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi wśród osób zajmujących się sprzedażą alkoholu (szkolenia dla właścicieli sklepów).	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
10.	Stworzenie oferty psychoedukacyjnej dla osób współzależnych (żony, matki, dzieci) pacjentów przebywających na leczeniu odwykowym w placówce stacjonarnej.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
11.	Pozyskiwanie i edukowanie Wolontariuszy do pracy w instytucjach zajmujących się uzależnieniami.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
12.	Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” w środowisku lokalnym – szkolenia dla członków GKRPA, Policji, pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny
13.	Stworzenie oferty terapeutycznej dla sprawców przemocy domowej.	2014-2018	Samorząd: gminny województwa Budżet Państwa	Samorząd Gminny

(Źródło: opracowanie własne GKRPA)

Rozdział II. Zasoby mieszkaniowe.

1. Infrastruktura mieszkaniowa w Gminie Chmielnik

Sytuacja mieszkaniowa

W gminie Chmielnik funkcjonuje 3 560 gospodarstw domowych / dane : Spis Powszechny 2002r. / w tym:

1. gospodarstwa 1 - osobowe stanowią - 691
2. gospodarstwa 2 - osobowe stanowią - 795
3. gospodarstwa 3 - osobowe stanowią - 631
4. gospodarstwa 4 – osobowe stanowią - 686
5. gospodarstwa 5 i więcej osobowe stanowią - 757

Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym to 3,20 osoby. Mieszkańcy Miasta i Gminy Chmielnik zajmują łącznie 3 557 mieszkań w tym:

- miasto 1.401 mieszkań
- wieś 2.156 mieszkań

Z ogólnej liczby 3 557 mieszkań własność osób fizycznych stanowi: 3 103 mieszkań tj. 87%. Pozostałe 454 mieszkania tj. 17% stanowi własność spółdzielni mieszkaniowej, gminy (komunalne) oraz zakładów i wspólnot mieszkaniowych. Istniejące zasoby mieszkaniowe nie zaspakajają w pełni potrzeb mieszkańców gminy .

Samorządy gminne w świetle obowiązujących przepisów w ramach zadań własnych są zobowiązane do zaspakajania potrzeb mieszkaniowych osób znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej. Nałożone ustawowo obowiązki gminy realizują poprzez budownictwo socjalne oraz budowę mieszkań komunalnych. Obecnie w Gminie Chmielnik 115 rodzin ubiega się o przyznanie lokali z zasobów gminy (komunalnych).

W celu pozyskiwania lokali komunalnych gmina Chmielnik dokonuje rozbudowy istniejących budynków lub adaptacji i remontów budynków wykorzystywanych na inne cele np.: budynki szkolne (internat LO), szkoły: w Sędziejowicach , Śladkowie Dużym oraz w Zreczu Dużym. Największe potrzeby istnieją w zakresie lokali socjalnych, dlatego też gmina Chmielnik planuje w latach następnych oddać do użytku kolejne lokale o charakterze socjalnym .

Zrealizowane zostanie to poprzez wykonanie przebudowy i adaptacji budynków stanowiących własność gminy.

Potrzeby mieszkaniowe gminy

Zasady wynajmu lokali mieszkalnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy określa uchwała Nr VII / 95 /2003 Rady Miejskiej w Chmielniku z dnia 30 czerwca 2003 roku. Zgodnie z w/w wymienioną Uchwałą w I kwartale każdego roku tworzy się listę rodzin z którymi w pierwszej kolejności powinny być zawarte umowy najmu lokali socjalnych na bieżący rok. Przydział mieszkań opiniuje Komisja Mieszkaniowa.

Na przydział mieszkań socjalnych oczekuje 136 rodziny (rodziny pełne, matki samotnie wychowujące dzieci i osoby samotne). Są to osoby i rodziny, które złożyły w Gminie wniosek o przydział lokalu mieszkalnego Zapewne w gminie jest wiele innych rodzin również potrzebujących, które z tym problemem nie zwracały się do Gminy.

Tabela 22. Wnioski o najem lokali złożone w latach 2009-2013

Rok złożenia wniosku	Wnioski		W tym							
	Ogółem	W tym spełniające kryteria uchwały Rady Miasta i Gminy	Matki samotnie wychowujące dzieci		Osoby samotne		Rodziny		Osoby i rodziny z wyrokami o eksmisji z lokalu	
			Ogółem	W tym spełniające kryteria uchwały Rady Miasta i Gminy	Ogółem	W tym spełniające kryteria uchwały Rady Miasta i Gminy	Ogółem	W tym spełniające kryteria uchwały Rady Miasta i Gminy	Ogółem	W tym spełniające kryteria uchwały Rady Miasta i Gminy
2009	16	13	3	3	3	2	11	5	-	-
2010	30	23	7	5	6	4	21	16	2	2
2011	29	25	2	2	12	6	14	14	2	-
2012	9	7	-	-	1	1	6	4	-	-
2013	9	7	-	-	2	1	6	6	1	1

(Źródło: opracowanie własne OPS – inspektor ds. lokalowych i dodatków mieszkaniowych)

Tabela 23. Wnioski o najem lokali złożone w latach 2001-2013

Miejscowość, ulica	Ilość mieszkań	Oddane w latach
Zrecze Duże	3	2001
Sędziejowice	8	2002
Chmielnik, ul. Dygasińskiego	23	2005
Śladków Duży	6	2006
Chmielnik, ul. Mrucza	7	2009
Chmielnik, ul. Dojazdowa	24	2010
Zrecze Małe	2	2011
Łagiewniki	8	2012
Chmielnik, ul. Szydłowska	2	2013

(Źródło: opracowanie własne OPS – inspektor ds. lokalowych i dodatków mieszkaniowych)

W roku 2013 w gminie Chmielnik na liście oczekujących na mieszkanie było zarejestrowanych 136 wniosków w tym 4 wnioski od osób posiadających wyroki o eksmisji z dotychczas zajmowanych lokali.

W latach 2009-2013 gmina w celu pozyskania nowych lokali mieszkalnych przystąpiła do prac budowlanych mających na celu adaptację różnych budynków znajdujących się na terenie miasta i gminy z przeznaczeniem na lokale mieszkalne.

Gmina Chmielnik przewiduje kolejne adaptacje budynków z przeznaczeniem na lokale socjalne. Jedną z pierwszych inwestycji tego typu przewidziana jest we wsi Łagiewniki. Termin oddania do użytku pierwszych mieszkań planowany jest na 2015 rok. Prace budowlane prowadzone będą sukcesywnie z chwilą pozyskania środków na ten cel.

Część III. Ochrona zdrowia w ramach publicznej służby zdrowia

Opieka medyczna w ramach publicznej służby zdrowia.

Ogólna charakterystyka działalności Szpitala Powiatowego w Chmielniku.

Charakterystyka działalności szpitala.

Szpital Powiatowy w Chmielniku powstał w obecnej formie prawnej w listopadzie 1998 roku. Został on przekształcony z Zespołu Opieki Zdrowotnej w Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej pod nazwą Szpital Powiatowy z zamiarem kontynuowania działalności, związanej z promowaniem zdrowia osób i rodzin społeczności lokalnej przez szeroki zakres wysokiej jakości świadczeń leczniczych, opiekuńczych i rehabilitacyjnych, realizowanych przez wykwalifikowaną kadrę, we współpracy z innymi organizacjami zdrowia i opieki społecznej.

Szpital działa w oparciu o statut, który został zatwierdzony przez Radę Powiatu kieleckiego oraz innych powszechnie obowiązujących przepisów prawa w Służbie Zdrowia.

Szpital udziela świadczeń zdrowotnych przede wszystkim ludności z rejonu Powiatu Kieleckiego oraz częściowo z powiatu buskiego, pińczowskiego i staszowskiego, a w przypadkach szczególnych wszystkim zgłaszającym się pacjentom.

Szpital udziela świadczeń zdrowotnych w zakresie:

Opieki szpitalnej realizowanej w oddziałach:

- wewnętrznym (30 łóżek)
- chirurgicznym (25 łóżek)
- opieki długoterminowej w zakładzie opiekuńczo – leczniczym i rehabilitacyjnym (21 łóżek)

Oddział Chorób Wewnętrznych otrzymał akredytację Towarzystwa Internistów Polskich na prowadzenie specjalizacji lekarzy w zakresie chorób wewnętrznych. Zapewnia pełny zakres diagnostyki i możliwości terapeutycznych w zakresie chorób wewnętrznych przewidzianych dla szpitala powiatowego. Oddział po kapitalnym remoncie, warunki socjalne oraz stan sanitarno–higieniczny bardzo dobre.

Oddział Chirurgiczny zatrudnia wyspecjalizowaną kadrę lekarską, która wykonuje zabiegi operacyjne w pełnym zakresie chirurgii ogólnej. W styczniu 2002 roku wykonano

remont kapitalny co poprawiło w znacznym stopniu warunki socjalne oraz stan sanitarno-higieniczny.

Zakład Opiekuńczo-Lecznicy i Rehabilitacyjny, który posiada I kategorię przyjmuje osoby starsze, przewlekle chore, niepełnosprawne, które wymagają opieki, pielęgnacji lub rehabilitacji.

Specjalistyczna ambulatoryjna opieka zdrowotna zapewniana jest przez Poradnię Przyszpitalne, w tym:

- Poradnię Zdrowia Psychicznego
- Poradnię Chirurgii Ogólnej
- Poradnię Ortopedyczną
- Poradnię Okulistyczną
- Poradnię Kardiologiczną
- Poradnię Neurologiczną
- Poradnię Urologiczną
- Poradnię Pulmonologiczną
- Poradnię Ginekologiczno – Położniczą

W uzasadnionych przypadkach mieszkańcy mogą korzystać z opieki w lecznictwie szpitalnym. W skład Szpitala Powiatowego wchodzi następujące komórki organizacyjne:

1. Oddział Chorób Wewnętrznych
2. Zakład Opiekuńczo – Lecznicy
3. Oddział Chirurgiczny – Ogólny
4. Izba Przyjęć
5. Blok Operacyjny
6. Apteka Szpitalna

W roku 2013 Szpital Powiatowy w Chmielniku hospitalizował 3158 chorych w poszczególnych oddziałach:

- Oddział chorób wewnętrznych – 1322
- Zakład opiekuńczo leczniczy – 92
- Oddział chirurgiczny – 1744

W strukturach działa 9 poradni specjalistycznych, które średnio w roku 2013 udzieliły 20 800 porad.

1. Ginekologiczno – Położnicza – 2776
2. Chirurgii Ogólnej – 6672

3. Pulmunologiczna – 912
4. Okulistyczna – 930
5. Kardiologiczna - 2008
6. Neurologiczna – 1771
7. Ortopedyczna – 3312
8. Urologiczna – 951
9. Zdrowia Psychicznego i leczenia uzależnień – 1468

W pracowniach diagnostycznych średnio rocznie wykonuje się następującą ilość badań:

1. Laboratorium analityczne – 123 710
2. Pracownia RTG – 7778
3. Pracownia serologii – 1896
4. Pracownia endoskopii – 1333
5. Holter – 466
6. ECHO – 377
7. Próby wysiłkowe – 211
8. Pracownia USG – 3156

Ponadto Szpital Powiatowy w Chmielniku świadczy usługi w zakresie rehabilitacji i fizykoterapii. W 2013 roku zostało wykonane 47 397 takich zabiegów.

W roku 2013 wykonano ogółem 608 zabiegów operacyjno-chirurgicznych.

Szpital Powiatowy w Chmielniku na dzień 31 grudnia 2013 roku zatrudniał:

1. lekarze medycyny – 33 osoby
2. inny wyższy personel – 14 osób
3. pielęgniarki – 51 osób
4. położne – 2 osoby
5. technicy medyczni – 10 osób
6. rejestratorki + sekretarki medyczne – 5 osób
7. inny średni personel – 3 osoby
8. salowe – 15 osób
9. personel obsługi – 13 osób
10. administracja – 9 osób

Ogółem 153 osoby.

W szpitalu funkcjonują jednostki zapobiegawczo – lecznicze, diagnostyczne i inne, jak: blok operacyjny, izba przyjęć, sterylizatornia, statystyka medyczna, laboratorium

analityczne i pracownie diagnostyki obrazowej tj: rtg, usg, gastroscopia, które świadczą również usługi dla lecznictwa otwartego.

Za główny cel prowadzonej przez siebie polityki Szpital stawia wysoką jakość świadczeń zdrowotnych służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia oraz podejmowanie innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia oraz przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania i realizowania zadań z zakresu promocji zdrowia. Obok fachowej troski personelu, dobrej diagnostyki – stworzenie ciepłej domowej atmosfery pozwala często przyspieszać powrót do zdrowia.

Informacja z zakresu udzielania świadczeń w podstawowej opiece zdrowotnej

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Chmielniku utworzony jest przez Radę Miejską w Chmielniku. Siedziba SP ZOZ mieści się w Chmielniku przy ul. Kieleckiej 18. W skład Zakładu wchodzi następujące jednostki organizacyjne:

- Przychodnia Zdrowia w Chmielniku
- Ośrodek Zdrowia w Piotrkowicach
- Ośrodek Zdrowia w Sędziejowicach

Podstawowym zadaniem Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej jest udzielanie świadczeń zdrowotnych z zakresu podstawowej i specjalistycznej opieki zdrowotnej tj. służących zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu i poprawie zdrowia, ochrona zdrowia pracujących przed wpływem niekorzystnych warunków związanych ze środowiskiem pracy, sprawowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi oraz podejmowanie innych działań medycznych wynikających z procesu leczenia oraz realizowanie zadań z zakresu promocji zdrowia.

Ogólny zakres działania jednostek SP ZOZ polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych w zakresie:

1. Podstawowej opieki zdrowotnej
 - a) świadczenia lekarza poz
 - b) świadczeń w z zakresie pielęgniarstwa rodzinnego i środowiskowego
 - c) świadczeń w zakresie położnej rodzinnej
 - d) medycyny szkolnej
2. Poradni specjalistycznych:
 - a) stomatologicznej
 - b) medycyny pracy

3. Świadczeń z zakresu pielęgniarstwa długoterminowego (obowiązywały do 28.02.2013 rok.)

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej zapewnia :

- rejestrację pacjentów na podstawie zgłoszenia:
- osobistego
- telefonicznego
- za pośrednictwem osób trzecich

codziennie od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 do 18.00

Świadczenia podstawowej opieki zdrowotnej udzielane są w dniu zgłoszenia. Świadczenia zdrowotne w przypadkach nagłych udzielane są bezzwłocznie. Świadczenia opieki zdrowotnej są realizowane nieodpłatnie.

Świadczenia z zakresu podstawowej opieki zdrowotnej udzielane są codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do godziny 18.00, a w medycznie uzasadnionych przypadkach również w domu pacjenta.

SP ZOZ zapewnia również dla świadczeniobiorców świadczenia z zakresu transportu sanitarnego codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00 do 18.00. Po godzinie 18.00 dostępność udzielania świadczeń zdrowotnych zapewnia Świętokrzyskie Centrum Ratunkowe w Kielcach, Oddział w Busku-Zdroju codziennie od poniedziałku do piątku od godziny 18.00 do godz. 22.00, w soboty i niedziele od 10.00 do 20.00, a w dni ustawowo wolne od pracy całodobowo.

Zgodnie z zadaniami i kompetencjami oraz warunkami wynikającymi z umów zawieranych z NFZ:

1. Lekarz poz planuje i realizuje opiekę lekarską nad świadczeniobiorcą w zakresie udzielanych przez niego świadczeń opieki zdrowotnej, uczestniczy w realizacji profilaktycznych programów zdrowotnych, prowadzi edukację zdrowotną, współpracuje z, pielęgniarką poz , pielęgniarką w środowisku nauczania i wychowania, położną rodzinną i innymi świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami pacjentów, z przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia.
2. Pielęgniarka i położna podstawowej opieki zdrowotnej planuje i realizuje kompleksową opiekę pielęgniarstwa i pielęgnacyjną opiekę położniczo-ginekologiczną nad pacjentem i jej rodziną, społecznością w środowisku zamieszkania i nauki w zakresie:
promocji zdrowia i profilaktyki :
 - rozpoznawanie potrzeb pielęgnacyjnych i problemów zdrowotnych pacjentów

- prowadzenie edukacji zdrowotnej.
- prowadzenie poradnictwa w zakresie zdrowego stylu życia.
- realizacja programów promocji zdrowia i profilaktyki chorób.
- organizacja grup wsparcia.
- realizacja szczepień ochronnych
- prowadzenie działań profilaktycznych u podopiecznych z grup ryzyka zdrowotnego.

3. Położna środowiskowa/rodzinna realizuje kompleksową pielęgnacyjną opiekę położniczo-ginekologiczną obejmującą edukację w zakresie planowania rodziny, promocji zdrowia i profilaktyki:

- edukacja kobiety we wszystkich okresach życia do prowadzenia samoobserwacji, do podejmowania działań wczesnego wykrywania i likwidacji czynników ryzyka nowotworowego.
- poradnictwo w zakresie samoopieki i samopielęgnacji w zdrowiu, profilaktyce chorób.
- prowadzenie czynnego poradnictwa w zakresie profilaktyki chorób wieku dziecięcego i chorób ginekologicznych, onkologicznych.
- edukacja w zakresie zapobiegania zakażeniom HIV oraz chorobom przenoszonym drogą płciową.

Pielęgniarka środowiskowa w środowisku nauczania i wychowania planuje i realizuje opiekę pielęgnacyjną nad uczniami na terenie szkoły lub w placówce oświatowo-wychowawczej w zakresie:

- promocji zdrowia
- profilaktyki chorób
- prowadzenie edukacji zdrowotnej uczniów.
- udział w projektowaniu i programowaniu zajęć z edukacji zdrowotnej w placówce nauczania i wychowania.
- promowanie zachowań prozdrowotnych, działań na rzecz zachowania zdrowia i zapobiegania chorobom i urazom.
- udział w realizacji programów zdrowotnych w środowisku szkolnym, w tym projektu szkoły promującej zdrowie.

W realizacji świadczeń zdrowotnych pielęgniarka środowiskowo-rodzinna położna i pielęgniarka w środowisku nauczania i wychowania współpracuje z:

- lekarzem podstawowej opieki zdrowotnej/rodzinnym,
- pielęgniarką w środowisku nauczania i wychowania,
- pielęgniarką opieki długoterminowej (obowiązywały do 28.02.2013 rok.),

- innymi Świadczeniodawcami zgodnie z potrzebami pacjentów,
- przedstawicielami organizacji i instytucji działających na rzecz zdrowia rodziny.

Świadczenia zdrowotne z zakresu specjalistycznej opieki zdrowotnej:

1. Poradnie specjalistyczne przyjmują pacjentów zgodnie z harmonogramem dla danego rodzaju świadczeń.

2. Zadania Poradni stomatologicznej

Do zadań poradni stomatologicznych należy:

- prowadzenie leczenia stomatologicznego zgodnie z umową zawartą z NFZ
- współdziałanie z innymi lekarzami zatrudnionymi w SP ZOZ w zakresie organizacji pracy, opieki nad pacjentem, i leczeniem protetycznym
- prowadzenie oświaty w zakresie stomatologii.
- pacjent ma prawo wyboru lekarza udzielających świadczeń specjalistycznych spośród lekarzy udzielających tych świadczeń w poradni

Zadania Poradni Medycyny Pracy

Celem działania Poradni Medycyny Pracy jest ochrona zdrowia pracujących zatrudnionych w Zakładzie oraz w zakładach z którymi SP ZOZ zawarł umowy o świadczeniu takich usług, przed wpływem niekorzystnych warunków związanych ze środowiskiem pracy i sposobem ich wykonywania a także sprawowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad pracującymi.

1. Do zakresu zadań Poradni Medycyny Pracy należy:

- ograniczenie szkodliwego wpływu pracy na zdrowie poprzez rozpoznawanie i ocenę czynników występujących w środowisku pracy oraz sposobu wykonywania pracy mogący mieć ujemny wpływ na zdrowie
- rozpoznawanie i ocena ryzyka zawodowego w środowisku pracy oraz informowanie pracodawców i pracujących o możliwości wystąpienia niekorzystnych skutków zdrowotnych będących jego następstwem , udzielanie pracodawcom i pracującym porad w zakresie organizacji pracy, ergonomii, fizjologii i psychologii pracy.

W 2012 roku przeprowadzono badania profilaktyczne dla 279 osób

W 2013 roku przeprowadzono badania profilaktyczne dla 219 osób

Samodzielny Publiczny ZOZ zatrudnia ogółem 20 osób, w tym :

6 lekarzy poz

3 lekarzy stomatologów

11 pielęgniarek:

w tym 5 pielęgniarek środowiskowych

1 położną

3 pielęgniarki środowisku nauczania i wychowania

8 pielęgniarek opieki długoterminowej (obowiązywały do 28.02.2013 rok.)

Tabela 24. Statystyka udzielanych świadczeń zdrowotnych

Liczba udzielanych porad w poz	
2012	41 616
2013	42 311
Liczba udzielanych porad stomatologicznych	
2012	4 900
2013	4 303

(Źródło: opracowanie SPZOZ Ch-k)

Tabela 25. Liczba zadeklarowanych pacjentów według zakresów wiekowych na dzień 31.12.2012r.

0 - 6 lat	653
7 - 19 lat	1281
20 - 65	6156
powyżej 65 lat	1430
w tym DPS	185

(Źródło: opracowanie SPZOZ Ch-k)

Tabela 26. Liczba zadeklarowanych pacjentów według zakresów wiekowych na dzień 31.12.2013r.

0 - 6 lat	663
7 - 19 lat	1268
20 - 65	6376
powyżej 65 lat	1580
w tym DPS	184

(Źródło: opracowanie SPZOZ Ch-k)

Tabela 27. Wykonanie badań laboratoryjnych

Ilość wykonanych badań w 2012 roku	21488
Ilość wykonanych badań w 2013 roku	19880

(Źródło: opracowanie SPZOZ Ch-k)

Tabela 28. Wykonanie badań diagnostycznych

	2012 rok	2013 rok
Badanie EKG	1232	1233
Badanie USG	294	264
Badania RTG	741	583

(Źródło: opracowanie SPZOZ Ch-k)

Ilość wykonanych szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży - 1751

Tabela 29. Profilaktyczne i ogólne świadczenia stomatologiczne w roku 2012-2013:

	2012	2013
	Ilość wykonanych usług	Ilość wykonanych usług
Profilaktyczne świadczenia ogólne	16	9
Lakierowanie	2667	1780
Impregnacja	542	168
Fluorkowa profilaktyka	687	661

(Źródło: opracowanie SPZOZ Ch-k)

Część IV. Edukacja

Miejscowe władze dokładają wszelkich starań, aby kształcenie na poziomie przedszkolnym, podstawowym oraz gimnazjalnym, w najwyższym stopniu rozwijało intelektualnie uczniów: stanowiło solidną podstawę do dalszej nauki. Zależy nam, aby społeczność chmielnicka była bardzo dobrze wykształcona.

Na terenie gminy Chmielnik (według stanu na dzień 31.12.2013r.) zamieszkuje ogółem 1 867 dzieci w wieku do 18 roku życia; w tym w mieście 587 dzieci i 1 280 dzieci na terenie wiejskim, w tym:

- dzieci w wieku przedszkolnym tj. 3 - 6 lat - 513 dzieci, w tym 156 w mieście i na wsi 357 dzieci,
- dzieci w wieku szkolnym - szkoły podstawowej - 803, w tym 244 w mieście i 559 na wsi,
- dzieci w wieku szkolnym - gimnazjum - 383, w tym 127 w mieście i 256 na wsi.

1. Szkoły i placówki

We wrześniu 2013 roku Gmina Chmielnik prowadziła następujące placówki oświatowe:

Szkoła Podstawowa im. Stefana Żeromskiego w Chmielniku

Obiekt ten dysponuje: 20 salami lekcyjnymi, 3 salami gimnastycznymi (wspólnie z gimnazjum) 1 duża i 2 małe, biblioteką szkolną, dwoma pracownikami komputerowymi z dostępem do Internetu, stołówką szkolną i świetlicą.

Jest to pełna sześcioklasowa szkoła z 18 oddziałami i 4 oddziałami przedszkolnymi („0”). Szkoła liczy 424 uczniów i 129 dzieci w zerówkach.

W skład Szkoły Podstawowej im. St. Żeromskiego w Chmielniku wchodzi również 1 szkoła filia w Śladkowie Małym o stopniu organizacyjnym 0-III:

Obiekt dysponuje 3 salami lekcyjnymi, brak sali gimnastycznej. Szkoła nie posiada stołówki, dzieci otrzymują codziennie słodką bułkę i mleko w kartoniku.

Zajęcia odbywają się w klasach łączonych – 0 z I razem 19 uczniów i II z III razem 12 uczniów.

Szkoła Podstawowa w Lubani

Obiekt ten dysponuje: 6 salami lekcyjnymi, 1 salą do ćwiczeń gimnastycznych, biblioteką szkolną, jedną pracownię komputerową z dostępem do Internetu. Szkoła od 2013 roku posiada stołówkę, gdzie dzieci otrzymują codziennie posiłki obiadowe jednodaniowe, które są przygotowywane i dowożone ze Szkoły Podstawowej w Chmielniku

Jest to pełna sześcioklasowa szkoła z oddziałem przedszkolnym („0”). Szkoła liczy 43 uczniów i 5 dzieci w zerówkach. Zajęcia odbywają się w klasach łączonych.

Szkoła Podstawowa w Zreczu Dużym

Obiekt ten dysponuje: 6 salami lekcyjnymi, 1 salą do ćwiczeń gimnastycznych, biblioteką szkolną, jedną pracownię komputerową z dostępem do Internetu. Jest to pełna sześcioklasowa szkoła z oddziałem przedszkolnym („0”). Szkoła liczy 32 uczniów i 14 dzieci w zerówkach. Zajęcia odbywają się w klasach łączonych. Szkoła od 2012 roku posiada stołówkę, gdzie dzieci otrzymują codziennie posiłki obiadowe jednodaniowe, które są przygotowywane i dowożone ze Szkoły Podstawowej w Chmielniku

Zespół Placówek Oświatowych w Piotrkowicach

Obiekt mieści się w 3 zabytkowych budynkach położonych obok siebie. Dysponuje on: 9 salami lekcyjnymi, 1 salą gimnastyczną, biblioteką szkolną, dwoma pracownikami komputerowymi z dostępem do Internetu, stołówką szkolną i świetlicą. W budynkach Zespołu uczą się także dzieci z Gimnazjum w Chmielnik – 3 oddziały.

W skład Zespołu wchodzi:

Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Piotrkowicach

Szkoła mieści się w dwóch budynkach dysponuje: 7 salami lekcyjnymi, 1 salą gimnastyczną, biblioteką szkolną, dwoma pracownikami komputerowymi z dostępem do Internetu, i świetlicą. Dzieci korzystają ze stołówki w przedszkolu.

Jest to pełna sześcioklasowa szkoła z 6 oddziałami i 2 oddziałami przedszkolnymi („0”). Szkoła liczy 94 uczniów i 41 dzieci w zerówce.

Samorządowe Przedszkole w Piotrkowicach

Przedszkole mieści się w jednym budynkach dysponuje: 2 salami lekcyjnymi i stołówką.

Przedszkole jest jednooddziałowe, do którego uczęszcza 15 dzieci.

Zespół Placówek Oświatowych w Suchowoli

Obiekt ten dysponuje: 5 salami lekcyjnymi, 1 salą do ćwiczeń gimnastycznych, biblioteką szkolną, stołówką szkolną i świetlicą.

W skład Zespołu wchodzi:

Szkoła Podstawowa w Suchowoli

Szkoła posiada stopień organizacji 0-III. Zajęcia odbywają się w klasach łączonych na niektóre zajęcia edukacyjne. Szkoła liczy 33 uczniów i 24 dzieci w zerówkach.

Samorządowe Przedszkole w Suchowoli

Przedszkole mieści się w jednej sali. Posiada również stołówkę, z której korzystają też dzieci ze szkoły.

Przedszkole jest jednooddziałowe, do którego uczęszcza 29 dzieci.

Samorządowe Przedszkole w Chmielniku

Obiekt ten dysponuje: 4 salami lekcyjnymi, 1 salą do ćwiczeń gimnastycznych i stołówką. Przedszkole jest 4- oddziałowe, do którego uczęszcza 111 dzieci.

Na terenie miasta Chmielnik w 2012 roku powstało **Niepubliczne Przedszkole Językowe BAJKOWA KRAINA**. Placówka zatrudnia 7osób w tym 3 nauczycieli, 3 osoby do pomocy oraz jednego pracownika gospodarczego. W przedszkolu jest 3 oddziały, do których uczęszcza 37 dzieci. W przedszkolu odbywają się zajęcia w zakresie: nauka języka angielskiego, rytmika, gimnastyka ogólnorozwojowa i logopedia.

2. Dzieci posiadające specjalne potrzeby edukacyjne

Na terenie Gminy Chmielnik, podobnie jak w innych miejscowościach mamy dzieci o specjalnych potrzebach edukacyjnych. W roku szkolnym 2008/2009 orzeczenia poradni psychologiczno-pedagogicznej (lub innej) o potrzebie nauczania indywidualnego posiada łącznie 10 dzieci: w przedszkolach - 0, w szkołach podstawowych - 5 dzieci w tym 1 w szkole wiejskiej, w gimnazjum – 5 dzieci.

Orzeczenia wydane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne o potrzebie kształcenia specjalnego - posiada łącznie 30 dzieci: w przedszkolach - 5, w szkołach podstawowych - 9 dzieci, w tym 4 w szkołach wiejskich, oraz 16 dzieci w gimnazjum.

Orzeczenia wydane przez poradnie psychologiczno-pedagogiczne o potrzebie zajęć rewalidacyjno-wychowawczych - posiada łącznie 3 dzieci: w szkołach podstawowych - 1 oraz 2 dzieci w gimnazjum.

W roku szkolnym 2007/2008 w szkołach i placówkach na terenie gminy 29 dzieci było objętych kształceniem specjalnym w tym:

1. w **przedszkolach** - 3 dzieci w tym: z niepełnosprawnością ruchową - 2; z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym - 2,
2. w **szkołach podstawowych** - 9 dzieci w tym; z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 7, umiarkowanym - 2,
3. **gimnazjum** - 17 dzieci w tym: z niepełnosprawnością ruchową - 4; z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 12, z umiarkowanym - 3, głębokim - 2; z rozpoznaniem autyzmem - 1; zagrożeni niedostosowaniem społecznym - 7; z zaburzeniami zachowania - 16; z chorobami przewlekłymi - 10 dzieci.

W kolejnym 2008/2009 roku szkolnym kształceniem specjalnym objętych jest 30 dzieci, w tym:

1. w **przedszkolach** - 5 dzieci w tym: słabosłyszące - 1; z niepełnosprawnością ruchową - 2; z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym - 1, z zespołem Downa - 1,
2. w **szkołach podstawowych** - 9 dzieci w tym; z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 5, umiarkowanym - 4,
3. **gimnazjum** - 16 dzieci w tym: z niepełnosprawnością ruchową - 4; z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - 11, z umiarkowanym - 3, głębokim - 2; z rozpoznaniem autyzmem - 1; z niepełnosprawnością sprzężoną - 4, zagrożeni niedostosowaniem społecznym - 5; z zaburzeniami zachowania - 19; z chorobami przewlekłymi - 8 dzieci.

W roku szkolnym 2008/2009 wydano następujące opinie poradni psychologiczno-pedagogicznej w sprawie:

1. odroczenia rozpoczęcia spełnienia obowiązku szkolnego: 4,
2. pozostawienia ucznia klasy I - III na drugi rok w tej samej klasie: 2 dzieci w szkole podstawowej,
3. dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych ucznia, u którego stwierdzono zaburzenia i odchylenia rozwojowe lub specyficzne trudności w uczeniu się, uniemożliwiające sprostanie tym wymaganiom: 41 dzieci, w tym - 23 dzieci w szkole podstawowej i 18 dzieci w gimnazjum,
4. przystąpienia ucznia lub absolwenta z zaburzeniami i odchyleniami rozwojowymi lub

specyficznymi trudnościami w uczeniu się do sprawdzianu i egzaminu gimnazjalnego: 9 dzieci, w tym - 2 w szkole podstawowej i 7 w gimnazjum,

5. realizacji programu szkoły specjalnej - 30, w tym – 5 dzieci w przedszkolu, 9 dzieci w szkole podstawowej i 16 dzieci w gimnazjum,

3. Infrastruktura

Łącznie we wszystkich szkołach i przedszkolach jest 59 sal lekcyjnych, 9 pracowni komputerowych, 6 świetlic, w tym:

- przedszkola posiadają łącznie 6 sal na prowadzenie zajęć,
- szkoły podstawowe posiadają ogółem 47 sale w tym szkoły wiejskie 26 sal, 6 pracowni komputerowych oraz 5 świetlic,
- gimnazjum posiada ogółem 14 sale, 2 pracownie komputerowe oraz 1 świetlicę,

Szkoły podstawowe posiadają 6 sal gimnastycznych w tym 3 sale w szkołach wiejskich. Gimnazjum posiada sale gimnastyczne wspólnie ze SP w Chmielniku. Przy szkołach podstawowych zorganizowano 12 boiska, w tym 8 boisk przy szkołach wiejskich. Gimnazjum posiada 4 boiska wspólnie ze SP w Chmielniku.

We wszystkich szkołach i przedszkolach znajduje się łącznie: 5 pomieszczeń bibliotecznych, 22 524 szt. woluminów, 22 książki mówione i inne materiały dydaktyczne nagrane na kasety audio, 105 materiałów dydaktycznych nagranych na kasety video, 215 materiałów dydaktycznych na nośnikach elektronicznych.

- przedszkola posiadają: 1 pomieszczenie biblioteczne, 434 woluminów, 20 materiałów dydaktycznych nagranych na kasety video, 23 materiałów dydaktycznych na nośnikach elektronicznych.
- szkoły podstawowe posiadają: 6 pomieszczeń bibliotecznych, 19 324 woluminy, 15 książek mówionych i innych materiałów dydaktycznych nagranych na kasety audio, 85 materiałów dydaktycznych nagranych na kasety video, 139 materiałów dydaktycznych na nośnikach elektronicznych.
- w gimnazjum jest: 1 pomieszczenia biblioteczne, 3 200 woluminów, 7 książek mówionych i innych materiałów dydaktycznych nagranych na kasety audio, 20 materiałów dydaktycznych nagranych na kasety video, 123 materiałów dydaktycznych na nośnikach elektronicznych.
- Do użytku uczniów w szkołach na terenie gminy znajduje się 93 komputery, w tym:
- w szkołach podstawowych - 69, w tym w szkołach wiejskich 44 szt.,

- w gimnazjum - 24 szt..

Ponadto w szkołach na terenie gminy działa 1 gabinet profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej, który znajduje się w SP w Chmielniku, a obsługuje również Gimnazjum w Chmielniku. W szkołach zorganizowano także 2 gabinety pedagoga. Znajdują się one w: SP w Chmielniku oraz w Gimnazjum w Chmielniku.

Należy podkreślić, że zaplecze kuchenne posiadają: przedszkole, 1 szkoła podstawowa i 2 zespoły szkół. Ze stołówki szkolnej w SP w Chmielniku korzystają również uczniowie Gimnazjum w Chmielniku.

4. Nauczyciele

W placówkach oświatowych podlegających Gminie Chmielnik zatrudnionych jest ogółem: 138 nauczycieli, w tym:

- ogółem w pełnym wymiarze zajęć - 77, w tym: 4 nauczycieli kontraktowych; 16 nauczycieli mianowanych; 57 nauczycieli dyplomowanych.
- ogółem w niepełnym wymiarze zajęć - 52, w tym: 3 nauczycieli stażystów; 11 nauczycieli kontraktowych; 13 nauczycieli mianowanych; 25 nauczycieli dyplomowanych.

W placówkach oświatowych podlegających Gminie Chmielnik zatrudnieni nauczyciele zajmowali ogółem 123, 74 etatu (przy przeliczeniu na pełne etaty, stan na 31.12.2013r.).

Tabela 30. Wykształcenie nauczycieli – stażystów przy uwzględnieniu etatów

Lp.	Nauczyciele – stażyści	Etaty
1.	Z tytułem zawodowym magistra z przygotowaniem pedagogicznym	1,83
2.	Z tytułem zawodowym magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	0
3.	Z tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplomem ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	0
4.	Z pozostałymi kwalifikacjami	0
Ogółem		1,83

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Tabela 31. Zatrudnienie nauczycieli stażystów

Lp.	Nauczyciele – stażyści	Etaty
1.	Zatrudnionych w przedszkolach	
2.	Zatrudnionych w szkołach podstawowych	1,33
3.	Zatrudnionych w gimnazjach	0,5
Ogółem		1,83

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Tabela 32. Wykształcenie nauczycieli – kontraktowych przy uwzględnieniu etatów

Lp.	Nauczyciele – kontraktowi	Etaty
1.	Z tytułem zawodowym magistra z przygotowaniem pedagogicznym	12,19
2.	Z tytułem zawodowym magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	0,56
3.	Z tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplomem ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	0
4.	Z pozostałymi kwalifikacjami	0
Ogółem		12,75

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Tabela 33. Zatrudnienie nauczycieli kontraktowych

Lp.	Nauczyciele – kontraktowi	Etaty
1.	Zatrudnionych w przedszkolach	1,55
2.	Zatrudnionych w szkołach podstawowych	8,81
3.	Zatrudnionych w gimnazjach	2,33
Ogółem		12,69

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Tabela 34. Wykształcenie nauczycieli – mianowanych przy uwzględnieniu etatów

Lp.	Nauczyciele – mianowani	Etaty
1.	Z tytułem zawodowym magistra z przygotowaniem pedagogicznym	28,72
2.	Z tytułem zawodowym magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	0,4
3.	Z tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplomem ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	0
4.	Z pozostałymi kwalifikacjami	2,79
Ogółem		31,91

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Tabela 35. Zatrudnienie nauczycieli mianowanych

Lp.	Nauczyciele – mianowani	Etaty
1.	Zatrudnionych w przedszkolach	2,0
2.	Zatrudnionych w szkołach podstawowych	19,87
3.	Zatrudnionych w gimnazjach	7,25
Ogółem		29,12

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Tabela 36. Wykształcenie nauczycieli – dyplomowanych przy uwzględnieniu etatów

Lp.	Nauczyciele – dyplomowani	Etaty
1.	Z tytułem zawodowym magistra z przygotowaniem pedagogicznym	80,04
2.	Z tytułem zawodowym magistra bez przygotowania pedagogicznego, tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) z przygotowaniem pedagogicznym	0
3.	Z tytułem zawodowym licencjata (inżyniera) bez przygotowania pedagogicznego, dyplomem ukończenia kolegium nauczycielskiego lub nauczycielskiego kolegium języków obcych	0
4.	Z pozostałymi kwalifikacjami	0
Ogółem		80,04

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Tabela 37. Zatrudnienie nauczycieli dyplomowanych

Lp.	Nauczyciele – dyplomowani	Etaty
1.	Zatrudnionych w przedszkolach	8,60
2.	Zatrudnionych w szkołach podstawowych	41,72
3.	Zatrudnionych w gimnazjach	29,72
Ogółem		80,04

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

W 2 szkołach na terenie gminy pracuje pedagog szkolny: pół etatu w SP w Chmielniku i pół etatu w Gimnazjum w Chmielniku

5. Zajęcia pozalekcyjne w szkołach i placówkach

Pozalekcyjne formy sportowe i kulturalne:

Aby umożliwić równy start z rówieśnikami z całej Polski władze Gminy Chmielnik przykładają dużą wagę do edukacji, już od najniższego szczebla. W tym celu są wspierane i rozwijane pozalekcyjne formy sportowe i kulturalne.

Na poziomie przedszkolnym dzieci mogą korzystać z nauki języka obcego, zajęć rozwijających zdolności psycho - motoryczne, a także umożliwia się im własną ekspresję poprzez udział w konkursach i festiwalach przedszkolnych. Szczegółowe informacje o dostępnych zajęciach przedstawia tabela 47.

Tabela 38. Zajęcia w przedszkolach w Gminie Chmielnik

Lp.	Przedszkole	Rodzaj zajęć
1.	Samorządowe Przedszkole w Chmielniku	- rytmika, j. angielski, zajęcia logo-rytmiczne, gimnastyka korekcyjna.
2.	Samorządowe Przedszkole w Piotrkowicach	- j. angielski, zajęcia artystyczne i logopedyczne
3.	Samorządowe Przedszkole w Suchowoli	- zajęcia logopedyczne - język angielski

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

W 6 szkołach podstawowych kontynuowane jest rozwijanie zdolności i zainteresowań dzieci. Należy wspomnieć, że niektóre z tych form organizowania czasu wolnego wymagają wkładu finansowego opiekunów dzieci.

Ofertę zajęć pozalekcyjnych można podzielić według trzech głównych rodzajów:

- artystyczne i literackie,
- artystyczne i muzyczne,
- sportowe.

Cenne dla rozwoju uczniów są także koła zainteresowań o profilu przyrodniczym i informatycznym. Szczegółowe dane przedstawia tabela 34.

Tabela 39. Zajęcia w szkołach podstawowych w Gminie Chmielnik

Lp.	Szkoła	Rodzaj zajęć
1.	Szkoła Podstawowa im. St. Żeromskiego w Chmielniku	- koła: polonistyczne, historyczne, j. angielskiego, matematyczno-informatyczne, taneczne, przyjaciół Europy, turystyczno-krajoznawcze, - warsztaty przyrodnicze, LOP, - SKS (piłka nożna, koszykówka), - BRD, - zespoły: dydaktyczno-wyrównawcze, korekcyjno-kompensacyjne, - gimnastyka korekcyjna, gry i zabawy, - drużyna zuchów, harcerzy,

		- zajęcia „Spójrz inaczej”.
2.	Szkoła Podstawowa w Lubani	- koła: polonistyczne, historyczne, informatyczne, Miłośników Ochrony Przyrody, CARITAS, - zajęcia rekreacyjno-sportowe, gimnastyka korekcyjna, - drużyna harcerska.
3.	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Piotrkowicach	- koła: matematyczne, polonistyczne, ekologiczne, taneczne, - drużyna zuchów i harcerzy.
4.	Szkoła Podstawowa w Suchowoli	- koła: artystyczne, plastyczne, taneczne, - zespół dydaktyczno-wyrównawczy, - zajęcia logopedyczne, z j. angielskiego.
5.	Szkoła Podstawowa w Zreczu Dużym	- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze, gry i zabawy, - koła: informatyczne, taneczne, czytelniczo-teatralne, ekologiczne.

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Zajęcia pozalekcyjne prowadzone na szczeblu gimnazjalnym wymagają odpowiednio przygotowanej kadry pedagogicznej i zagwarantowania środków na tę działalność w budżecie Gminy Chmielnik. Podobnie jak na poziomie podstawowym organizowane są zajęcia o profilu artystycznym lub sportowym, niemniej jednak oferta poszerzona jest o bardziej szczegółowe spotkania, poświęcona pogłębianiu wiedzy humanistycznej: koła: polonistyczne, historyczne oraz naukom przyrodniczym i ścisłym (matematyka, informatyka). Dobrym przygotowaniem do dalszego życia jest Szkolne Koło Przedsiębiorczości. Szczegółowy wykaz zajęć w gimnazjum przedstawia tabela 39.

Tabela 40. Zajęcia w gimnazjum w Gminie Chmielnik

Lp.	Szkoła	Rodzaj zajęć
1.	Gimnazjum im. gen. K. Tańskiego w Chmielniku	- koła: polonistyczne, informatyczne, historyczne, geograficzne, chemiczne, fizyczne, j. angielskiego, matematyczne, plastyczne, techniczne, ekologiczne, przedsiębiorczości, taneczne, - bezpłatne zajęcia z j. angielskiego, - zespół wokalny, orkiestra dęta, - SKS – koszykówka, zajęcia sportowo-rekreacyjne, - zajęcia wyrównawcze z j. polskiego, matematyki, biologii, chemii.

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

6. Cele strategii

Szkoły i przedszkola realizują swoje zadania na podstawie swoich statutów oraz ustawy o systemie oświaty, zawierających cele i zadania oraz kierunki działań. Wszelkiego rodzaju deficyty w rozwoju intelektualnym oraz rozwoju sprawności fizycznej są rekompensowane w formie zajęć wyrównawczych, prowadzonych przez nauczycieli zatrudnionych w placówkach oświatowych.

Uczniowie z orzeczeniami Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej są objęci zajęciami indywidualnymi w wymiarze zgodnym z właściwym rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 września 2008r. w sprawie sposobu i trybu organizowania indywidualnego obowiązkowego rocznego przygotowania przedszkolnego i indywidualnego nauczania dzieci i młodzieży (Dz. U. z 2008r. Nr 175, poz. 1086)

Dla uczniów, którzy mają trudności w nauce organizowane są zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze z różnych przedmiotów.

Część z dzieci i młodzieży wymaga dodatkowych, szczególnych działań, zmierzających do zwiększenia ich szans życiowych. W tym celu organizowane będą różnorodne dodatkowe zajęcia rozwijające wiedzę i umiejętności, zainteresowania, zamiłowania i uzdolnienia dzieci oraz zajęcia o charakterze sportowym. Ponadto organizowane będą zajęcia o charakterze psychologiczno-pedagogicznym wspierające rozwój ucznia. Za długofalowy cel działań edukacyjnych uznano:

- podniesienie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz zapewnienie optymalnych warunków kształcenia, opieki i wychowania dzieci i młodzieży w Gminie Chmielnik,
- nawiązywanie współpracy z innymi środowiskami i regionami w kraju i za granicą,
- wzrost uczestnictwa dzieci w wychowaniu przedszkolnym,
- wyrównanie szans edukacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem młodzieży wiejskiej,
- stworzenie drugiej i trzeciej szansy dla młodzieży, która przerwała edukację szkolną,
- rozbudowanie funkcji szkoły w zakresie integracji środowisk i grup, a także animacji środowisk zaniedbanych i marginalizowanych.
- Powyższy cel będzie możliwy do osiągnięcia poprzez działania w zakresie:
- wspierania rozwoju edukacyjnego najmłodszych dzieci, upowszechnienia wychowania przedszkolnego zwłaszcza na terenach wiejskich;
- eliminowania barier utrudniających uczniom przechodzenie na wyższe poziomy edukacji;
- optymalnego wykorzystania i wzmocnienia istniejącego potencjału szkoły i środowiska lokalnego;

- poprawy dostępu do infrastruktury edukacyjnej, społecznej, teleinformatycznej, kulturalnej;
- doposażenia szkół i placówek kształcących uczniów niepełnosprawnych w środki dydaktyczne i sprzęt specjalistyczny.

7. Harmonogram działań

Tabela 41. Harmonogram działań w zakresie edukacji do 2018 roku

Cele i działania	Termin realizacji	Źródła finansowania	Podmiot wykonujący
<p>1. Rozwój poradnictwa oraz alternatywnych form opieki nad dziećmi i młodzieżą</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie poradnictwa, w tym rodzinnego, mającego na celu wspieranie rozwoju dzieci i młodzieży, - organizowanie ognisk przedszkolnych i innych alternatywnych form wychowania przedszkolnego, - opracowanie i wdrożenie programów wsparcia szkół prowadzonych przez Gminę, - stworzenie lokalnych programów wyrównywania szans edukacyjnych i kulturowych uczniów w szczególności z terenów wiejskich i pochodzących z rodzin o najniższych dochodach, - upowszechnienie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradnictwa zawodowego dla uczniów: <ul style="list-style-type: none"> - udoskonalenie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkołach (terapia pedagogiczna, zajęcia logopedyczne, psychologiczne, terapeutyczne), - tworzenie w przedszkolach, szkołach podstawowych i gimnazjach punktów konsultacyjnych w celu wspierania rodziców i ich dzieci oraz nauczycieli w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, - rozwój doradztwa metodycznego dla nauczycieli, - rozwój poradnictwa zawodowego dla uczniów gimnazjów przez zwiększenie zatrudnienia doradców zawodowych, - zakup nowoczesnego oprogramowania komputerowego do gabinetów logopedycznych i pedagogicznych, - objęcie pomocą dzieci wybitnie zdolnych. 	2014-2018	budżet państwa, samorząd wojewódzki, gminny	samorząd gminny
<p>2. Tworzenie warunków do opracowywania i wdrażania programów edukacyjnych, kulturalnych i</p>	j.w.	j.w.	j.w.

Cele i działania	Termin realizacji	Źródła finansowania	Podmiot wykonujący
<p>sportowych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - aktywizacja jednostek organizacyjnych i organizacji pozarządowych w zakresie realizacji programów edukacyjnych, kulturalnych, profilaktycznych i społecznych, a także programów upowszechniających sport i rekreację, - organizacja różnych form doskonalenia nauczycieli szkół, - rozwijanie różnych form współpracy z rodzicami wszystkich uczniów: edukacja w zakresie kompetencji wychowawczych, angażowanie ich do aktywnych działań na rzecz szkoły oraz wspólne poszukiwanie nowych form udziału rodziców w życiu szkoły, - popularyzacja i ochrona lokalnej kultury ludowej, w szczególności poprzez przekaz umiejętności i tradycji w formie warsztatów, plenerów, szkoleń, również w formie tzw. „szkół tradycji”; tworzenie kolekcji sztuki ludowej; organizację wystaw, konkursów, przeglądów i festiwali, - rozwój i upowszechnienie sportu wśród dzieci i młodzieży, - rozszerzenie i dofinansowanie zajęć pozalekcyjnych w obiektach sportowych. 			
<p>3. Tworzenie warunków do podejmowania przez uczniów nauki poza miejscem zamieszkania i eliminowanie barier dostępu do edukacji.</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie i usprawnianie systemu dowożenia uczniów z terenów wiejskich do szkół oraz innych placówek oświatowych, w tym również uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, z uwzględnieniem możliwości korzystania przez nich z zajęć pozalekcyjnych, poradni, bibliotek, itp., - dostosowanie działania świetlic szkolnych do potrzeb edukacyjnych dzieci, - przygotowanie do przewycięzania barier związanych z potrzebą funkcjonowania w innym środowisku, np. w aglomeracji miejskiej -poznawanie zasad i funkcjonowania urzędów, instytucji użyteczności publicznej itp., - kształcenie umiejętności społecznych i życiowych, kształtowanie właściwych relacji w kontaktach międzyludzkich, - tworzenie punktów wyrównywania braków w nauce oraz przygotowania do lekcji, jako formy pomocy uczniom poza siedzibą szkoły. 	j.w.	j.w.	j.w.

Cele i działania	Termin realizacji	Źródła finansowania	Podmiot wykonujący
<p>4. Optymalne wykorzystanie i wzmocnienie istniejącego potencjału szkoły i środowiska lokalnego - poprawa dostępności i jakości infrastruktury.</p> <ul style="list-style-type: none"> - poprawa jakości infrastruktury edukacyjnej i opieki nad dziećmi: budowy, rozbudowy, modernizacji (w tym dostosowanie do specyficznych potrzeb osób niepełnosprawnych) i wyposażania infrastruktury edukacyjnej oraz zaplecza socjalno-bytowego w tych miejscach, - doposażenie szkolnych pracowni przedmiotowych, - wyposażenie bibliotek szkolnych, - rozbudowa bazy sportowej i rekreacyjnej, - wyposażenie szkół i placówek w sprzęt sportowy. 	j.w.	j.w.	j.w.
<p>5. Wykorzystanie bazy szkolnej do prowadzenia działalności oświatowej, kulturalnej, sportowej, informacyjnej oraz edukacji ekologicznej i edukacji zdrowotnej dla mieszkańców.</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie w szkole zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, kursów, szkoleń, festynów, spotkań integrujących dzieci i rodziców itp., - udostępnianie bibliotek i czytelni szkolnych mieszkańcom, - udostępnianie sal sportowych i boisk szkolnych mieszkańcom, - zorganizowanie klubów młodzieżowych, - udostępnianie sal informatycznych mieszkańcom, - tworzenie wielofunkcyjnych placówek zaspokajających potrzeby edukacyjne, kulturalne i społeczne mieszkańców wsi (w skład których wchodziłaby m.in. biblioteka, klub, oddział przedszkolny, Internet), - rozszerzenie oferty kulturalno- rekreacyjnej dla dzieci i młodzieży. 	j.w.	j.w.	j.w.
<p>6. Poprawa dostępności do infrastruktury edukacyjnej, społecznej i kulturalnej.</p> <p>1) wspieranie działań ułatwiających dostęp do dóbr kultury i dziedzictwa przyrodniczego,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wspieranie organizacji wyjazdów szkolnych do placówek kultury, placówek sportowych oraz cennych przyrodniczo obszarów chronionych, ze szczególnym uwzględnieniem w tym zakresie potrzeb dzieci i młodzieży, - wspieranie organizacji wydarzeń kulturalnych, w tym m.in. przedstawień teatralnych, koncertów muzycznych, spotkań ze znanymi osobami (np. autorami książek, 	j.w.	j.w.	j.w.

Cele i działania	Termin realizacji	Źródła finansowania	Podmiot wykonujący
<p>aktorami, sportowcami itp.), szkoleń i warsztatów z zakresu ochrony środowiska i przyrody,</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie szkół letnich - wyjazdów wakacyjnych , w trakcie których uczniowie będą mogli pogłębić swoje zainteresowania podczas zajęć warsztatowych, a także skorzystać z infrastruktury kulturalno-oświatowej, 1) tworzenie warunków do uczestnictwa młodzieży w życiu lokalnych społeczności, - rozwijanie międzynarodowej współpracy dzieci i młodzieży, - organizowanie wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, - upowszechnienie nauki języków obcych wśród dzieci i młodzieży, - wspieranie aktywnego uczestnictwa dzieci i młodzieży w kulturze. 			
<p>7. Wzmocnienie profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami.</p> <ul style="list-style-type: none"> - stwarzanie warunków do sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami. - zapewnienie sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej nad uczniami. 	j.w.	j.w.	j.w.
<p>8. Tworzenie infrastruktury niezbędnej do korzystania z nowoczesnych technologii teleinformatycznych.</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup sprzętu komputerowego dla szkół i placówek. - przygotowanie nauczycieli do korzystania z technologii teleinformatycznych: <ul style="list-style-type: none"> - organizowanie kursów doskonalących i szkoleń dla nauczycieli w zakresie wykorzystania technologii teleinformatycznych w procesie dydaktycznym; - tworzenie internetowych zasobów metodycznych dla nauczycieli. 	j.w.	j.w.	j.w.

(Źródło: Opracowanie własne – zespół obsługi oświaty).

Część V. Misja i cele strategiczne

Zintegrowany i spójny system realizacji polityki społecznej na terenie Gminy Chmielnik – podejmowanie wspólnych działań administracji samorządowej, partnerów społecznych i gospodarczych na rzecz rozwoju lokalnej demokracji, integracji społecznej, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, równości szans edukacji i rozwoju.

Cele strategiczne:

1. Podejmowanie selektywnych działań na rzecz osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej.
2. Podniesienie jakości życia osób starych poprzez zaspokojenie ich potrzeb i rozwój usług socjalnych.
3. Rozwijanie aktywnej polityki rynku pracy ze szczególnym uwzględnieniem wyrównywania szans osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją.
4. Integracja i aktywizowanie lokalnego środowiska w zakresie promowania i wspierania samopomocowych form działania.
5. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
6. Profilaktyka uzależnień.
7. Przeciwdziałanie pomocy w rodzinie, zapobieganie patologiom.
8. Zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych najsłabszych grup społecznych.
9. Promocja zdrowego stylu życia.
10. Nowoczesny, sprawny i spójny system edukacji, zapewniający pełny rozwój psychofizyczny dziecka..

Część VI. Analiza SWOT

Mocne strony:

- bogactwo, różnorodność i wysoka jakość zasobów przyrodniczych i krajobrazowych,
- stosunkowo młoda populacja na tle kraju,
- przedsiębiorczość lokalnej społeczności,
- poprawa świadomości społeczeństwa w zakresie tolerancji,
- bogata oferta edukacyjna na wszystkich poziomach nauczania,
- promowanie gminy poprzez imprezy lokalne, ponadlokalne i międzynarodowe,
- rozwój infrastruktury w zakresie pomocy społecznej – realizacja nowych zadań,
- rozwój niematerialnych form pomocy, ze szczególnym uwzględnieniem przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Słabe strony:

- wysoki poziom bezrobocia rejestrowanego,
- narastający problem uzależnień,
- niewystarczający zasób mieszkań socjalnych i komunalnych,
- niewystarczające zasoby w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia,
- brak spójnych programów w zakresie profilaktyki zdrowotnej poszczególnych grup społecznych,
- brak koordynacji współpracy jednostek samorządowych z organizacjami pozarządowymi,
- bariery architektoniczne, psychologiczne i społeczne osób niepełnosprawnych,
- brak form aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych,
- niewystarczająca infrastruktura, placówek stacjonarnych dla osób „złotego wieku”.

ZAKOŃCZENIE

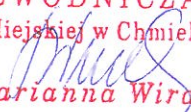
Strategia w zakresie polityki społecznej określa misję dla instytucji działających w obszarze polityki społecznej, wyznacza cele strategiczne i działania, których realizacja powinna w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązania wielu problemów społecznych i zminimalizować skutki kwestii społecznych. Problemy społeczne jakie stoją przed lokalnymi instytucjami realizującymi działania z zakresu polityki społecznej wymagają szerokiej współpracy administracji publicznej i organizacji pozarządowych. Tylko współpraca między partnerami daje szansę na realizację podstawowego zadania jakim jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie ich trudnych wręcz krytycznych sytuacji życiowych.

Strategia w zakresie polityki społecznej ma charakter wieloletni i wyznacza kierunki rozwoju działań pomocowych ze szczególnym uwzględnieniem tych, które mają na celu wyjście osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z kręgu świadczeniobiorców z pomocy społecznej. Wskazuje też nowe formy pomocy oraz różnorodne formy aktywności lokalnej konieczne dla budowania spójnego systemu wsparcia społecznego.

Realizacja przyjętej strategii umożliwi racjonalne wykorzystanie potencjału wszystkich partnerów w celu rozwiązania wielu problemów społecznych, w tym przeciwdziałania biedzie i wykluczeniu społecznemu.

Strategia będzie podlegała ewaluacji. Kluczowe znaczenie dla strategii ma systematyczna realizacja i monitoring przyjętego harmonogramu działań.

Strategia i wynikające z niej programy są otwarte i elastyczne. Podlegają okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom. Działania te wynikają ze zmieniającej się rzeczywistości społeczno-ekonomicznej, pogłębiania diagnozy potrzeb oraz zmieniających się wymogów prawnych.

PRZEWODNICZĄCA
Rady Miejskiej w Chmielniku

Marianna Wira

